

ՐԱՏՆՄԻԻՄԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԵ ՍԻՅԱՍԻ

ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷՐԱ

ՃԻԼՏ 3

ԻՍԹԱՆԳՈԼ, ՓԵՏՐՈՒԱՐ 14, 1913.

Ն⁰ 7

ԳԷՆՏ Ի ՄԱՍԻՍՈՒՍԼԱՐ

ՀԱՄԸ ԳԵՐԱՆԸ ՆԱՍԸԼ ՊՈՒԼՍԱԼԸ

Ամերիկատա մեքթէպտէ պուլունտուղումը սըրատա, պիր կիւն պաղը սիւալարը հալի մաթպու պիր քիաղըսըն սանաալիալարըմը իւզէրինէ գոնուլմուշ օլտուղունը պուլունտուղ: Պու պիւալար իլէ իսմիմիզ, մէմլէքէթիմիզ, սիյասի հանկը ֆըրգայա աիտ օլտուղումը: հանկը քիլիսէյէ ազա օլտուղումը վէ պաղը ալազի առէթլէրիմիզ հազգընտա ճալիւմաթ վէրմէմիզ թալէպ էսիլիյօր իտի: Եանըմտա օթուրան չալիրտ, հարամագճա վէ պիր ազ սիրիլքսիզ, քիսմէ օլարագ, պու սիւալարը ելէ ալըպ աճէլէ ճէվապ Խազմազա պալաաը: «Արա սըրա կալան մէյլէ՝ րմիսին», «Ուֆագ թէֆէք չէյէր չալարմսն», «Սիկարա իչէ՝ րմիսին», «Դագը իչէ՝ րմիսին», սիւալարընա կէլինճէ, պուլարըն ճիւմէսի էօնիւնէ պիր չըզիլ չէքիպ, էօնիւնէ «Էվլէթ» տէյու կաղոր: Թէաճճիւպ էյլէտիմ: Կէնճ հիլ տէյիլ իսէ հազիւաթ ը հալը սէյլէմէք ճէսարէթիւնէ մալիք իտի: Պիւա չիւպէ պու կէնճ քիւլիւքիւքտէն գապահաթընը սէթը էթմէք դօրգալըդ տըր տէյու թալիմ օլունմուշ օլտուղունտան, գուսուրլարընը իթիրաֆ էթմէյէ չէքիսմէտի: Չօճուգլարընըգա էրքէնտէն էօյրէտիլէճէք ֆազիլէթլէրտէն պիրիսի իլթէ պու տըր: Անլէր գապահաթ իլլէմէմէյէ չալընալը տըրլար, չայէտ պիր գապահաթ իլլէրլէրտէ գուսուրլարընը իթիրաֆ էթմէք չէճաաթընա մալիք օլմալը տըրլար:

Պինաէն ալէյն էվտէ վէ մէքթէպտէ վուգու պուլան ղիյան հա նիզամըղըղլարը, աալ գապահաթլըլարա իթիրաֆ էթաիրմէնին հօլու տիւլիւնիւլմէլի տիր:

Պունուն հօլու կիլիկա, գապահաթլըլ պուլմագուտ մագսէտ օնու էզմէք տէյիլ, անճագ պու գապահաթըն վէ անըն նէթիճէլէրինին օրթատան դալտըրըմասընա չալընագ օլտուղունուն չօճուգլարա հիսս էթաիրլմէսի տիր: Չօճուգ, գարչըսընտա քէնտինի թէյտիր էտէճէք օլան դագապլանմըլ պիր դալիմ տէյիլ, անճագ քէնտինի իսլան էթմէյէ չալընագ օլան պիր միւրէպլի, պիր տօսթ կէօրմէլի տիր: Չօճուղուն գալպինտէ պու իթիւստ հաւսըլ օլուրապ, փէք իհիմալ քի պալալարը իմպէր, վէրմէգտէն, գապահաթընը քէնտինի իթիրաֆ էտէր: Չօճուգլարըն իլլէտիլի գապահաթլարըն պէլքի 100տէ 75ի հա ճէնալէթ, հա տիրգաթսըղըդ հա օյունպալըդ Խա էմալի սէպէպլէրտէն նէչէթ էտէր: Փէք ազ տէֆա քէօթիւ գալպտէն վէ քէօթիւլիւք էթմէք մագսէպիլլէ գապահաթ իլլէրլէր: Պինաէն ալէյն, լաթիֆ վէ ճիւտի պիր մուամէլէ անլէր իթիրաֆա մէճպուր գըլապիլի:

Նագարը տիրգաթաւ ալընաճագ պիր չէյտէ, չօճուգլարըն իզգէր ի կէֆսի տիր: Չօճուգլար իլլէ օլան մուամէլէմիզտէ չօգ տէֆա չու իքի իֆրաթ հանլըլարա տիւլէրիլ, չէյլէ չու օնլարը քեալիլէն հէփ. ֆիլիլէրինտէ հիւրէն, վէ պիլիլիթայար իլլէյօրլար տէյու ֆարգ էտէր վէ էօյլէճէ անլէրի. թանսին հա թագպիլի էտէրիլ, հա տա տիլէր իֆրաթ վարըպ օնլարը պիր չէյ անլամագ հայլան

մէսսպէսինէն գոյարագ ծնւարը թէքտիր վէ թա-
ղիր իլէ իխաֆէ էթմէք իսթէրիզ: Չօճուգլա-
րըն թալիմ ու թէրպիյէսինտէ պու իքի խա-
թալարըն պիրինտէն պիրինէ տիւշմէյէրէք ան-
լէր իլէ մուամէլէ էթմէք նէ՝ կիւն աիր: Չօ-
ճուգլարըն հայաթընըն էփէյի պիր դըսմը հիս-
սի թապիի իլէ իտարէ օլունուր: Օնլարըն
սէօյլէտիյի նիլէ հալանլար, հալան տէյիլ ան-
ճագ խայալլարընտա թէֆէքքիւր էթտիքլէրի-
նի խարիճէն հաղիզի տէյու կէօրիւպ կէօս-
թէրմէքլէք տիր: Նիլէ հարամաղլըգլարը ան-
ճագ օյուն տըր:

Եննէ տէ անլէրաէ էօյլէ պիր հէսսալըգ,
էօյլէ պիր իզզէթ ի նէֆս տուղղուսու վար տըր
քի օ թէգիլէ հարալանապիլիր: Չօճուգլարտա
պուլունան պու իզզէթ ի նէֆսի հարալամա-
յարագ անլէրի թէտիպ հա թաղիր էթմէք
փէք կիւն աիր: Անլէր քէնտիլէրէ հագարէթ
վէրիլտիյինի հախօտ իթիպարլարընա տօգու-
նուլտուղղունը հիսս էտէրլէրսէ տէրհալ մուգա-
վէմէթ վէ մուխալէֆէթէ հաղըր պուլունուր-
լար: Պու սէպէպտէն ճամը դըրան չօճուգ քէն-
տիլին իթիպարը թէհլիքէտէ օլտուղղունը կէօ-
րիւրսէ օ ֆիլի հէմ քէնտիսի կիղլէր, հէմ
տէ պիլէնլէրին ծնու խաղէր վէրմէմէսի իչիւն
հօլլար տիւշիւնիր: Ամմա էյէր օ քէնտի վա-
լիտէյն հա մուալլիմիլին քէնտիլին իզզէթի
նէֆսիլին միւտաֆաա վէ անըն իթիպարընա
րիայէթ էթտիլինի անլարսա, իթիրաֆա հաղըր
պուլունուր:

Լաքին վալիտէյն վէ մուալլիմլէրին չօճուգ-
լարտան քէնտի ըէֆիգլէրինէ տաիր մալիւմաթ
ալմալարը լաղըմ կէլմէգլմի,

Պիլա չիւպէն լաղըմ կէլիր:

Էյի պիր վալիտէյն քէնտի չօճուգլարընըն
վէ հաքիմ պիր մուալլիմ քէնտի շակիրտլէ-
րինին իզզէրինէ իճրա էտիլէն խարիճի թէէ-
թրլէրի պիլմէտիքճէ անլէրէ էյի թալիմ ու
թէրպիյէյի վէրէմէլէր: Խուսուսա էյէր պիր
չօճուգ հա կէնճ ֆիլ վագը հարամաղ վէ ախ-
լագսըզ օլան ըէֆիգլէրին թէսիրի թահթընա
տիւշմէք պախթսըզլըղընա տիւշար օլուրսա,
պու խուսուստա միւրէպպիլէրին պիգայտ պու-
լունմասը ասլա թէճվիլգ էտիլմէլ:

Պու մալիւմաթ էլտէ էթմէք իչիւն էն միւ-
նասիպ թարիգ՝ տօղրուտան չօճուգ իլէ միւլա-
դաթտա պուլունմագ տըր: Վալիտէյն վէ
մուալլիմլէր չօճուգլար իլէ մահրէմանէ միւ-
լագաթտա պուլունմատըզճա անլէրին հայա-

թընա պէօյիւք թէէսիր իչլէտէմէլէր: Օնլար
իլէ էօյլէ հագըն վէ սըղը ալագատա պուլուն-
մալընը քի չօճուգլար պիզէ, քէնտիլէրին վա-
լիտէյն վէ մուալլիմլէրինէ, պիրտօսթա սէօյլէր
կիպի քէնտի սըրլարընը սէօյլէյէպիլմէլի տիր-
լէր: Պիլիմ քէնտիլէրին խայրը իչիւն տիւշիւն-
տիւշիւմիւզէ էմին օլմալը տըրլար, վէ քէնտի-
լէր վէ պաշգալար հագընտա պիլմէք իսթէ-
տիլիմիզ շէյլէրի պիր խաֆիյէ մագամընտա
քէնտիլէրտէն չէքմէքտէ օլմատըղըմըղը, ան-
ճագ քէնտիլէրէ վէ տիկէրլէրէ հարտըմ էթ-
մէք մագսէտիլլէ պիլմէք իսթէտիլիմիզի ան-
լարլարսա, օ զէման հէմ չէքիւմէյէրէք հէմ
տէ իզզէթ ի նէֆսլէրինէ տօգուլմայարագ պիզէ
մալիւմաթ վէրէպիլիրլէր:

Պու միւնասիպէթլէ չու պիր խուսուս-
տա տէրիսաթըր էտիլմէք կէրէք տիր քի մէք-
թէպ հայաթը քէնտի պաշընա պիր ալէմ օլուպ
թալէպէ պիր հէյէթ ի իճթիմալլէ թէշթիլ էյ-
լէտիյի սէպէպտէն, պու հէյէթ ի իճթիմալլէնին
մանէվի հայաթը թէէմին էտիլմէլի, վէ պու
հայաթը թահտիտ էտէն հիլ պիր գուվլէթին
չօճուգլար հա կէնճլէր իզզէրինէ իճրա ի թէէ-
սիր էթմէսինէ միւտաատէ էտիլմէմէլի տիր:
Մէսէլա, էկէր պիր մէքթէպէ ախլագսըզ պիր
կէնճ սիվիշմիշ իսէ, օ օրատան տէֆ էտիլմէլի
տիր, հախօտ մէքթէպլիննիզամ ու ինթիզամընը
իիլալ էթմէք իզզէրէ չալըշան ֆիլլէր, ասը
պէօլիւքլէր, թէշթիլ օլունմուշ իսէ անլէրէ
հիւզ վէրիլմէմէլի տիր: Վէ պու նէվ սու ի
թէէսիրլէրտէն մէքթէպի մասուն սագլամագ
մուալլիմին վագիֆէսի օլտուղղու կիպի հէր պիր
թալէպէնին տէ ֆարըղ խալի շակիրտլէրէ թա-
լիմ էտիլմէլի տիր: Պիլնաէն ալէյն պիր մէք-
թէպլին մանէվի վէ ախլագի հայաթընը իֆսապ
էտէն գուվլէթլէրի մուալլիմ պուլուպ չըգար-
մագա չալըշըր իքէն, շակիրտլէր տախի պու
թէշէպպիւսիւնտէ քէնտիլինէ հարտըմ էթմէլի
տիրլէր: Վէ էկէր պիր շակիրտ մէքթէպլին
ախլագընը պօղան պիր հարամագ շակիրտի
պիլիրքէն անըն մէյտանա չըգմասընա մուալ-
լիմիլլէ պէրապէր չալըշմագսա, մէքթէպլին օ
հիւզտէն չէքէճէյի գիյանա քէնտիսի տէ հիս-
սէսինէ կէօրէ մէսուլ օլաճաղընը պիլմէք կէ-
րէք տիր: Վագաա պիր ճամ գըրանըն քիմ
օլտուղղունը մուալլիմ պիլմէզսէ վէ գըրանը
պուլամագսա պէօյիւք պիր շէյ տէյիլ տիր, վէ
ուալու շակիրտ պու հիւզտէն քէնտի արգա-
տաշըլա պօղուլմամագ իչիւն սըրըր սագլարսա

պու թագապի օլունաճագ չէյ տէյիլ տիր, լա-
քին մէքթէպին ախլաշի վէ մանէվի հայաթը-
նը թէհտա հոտէն մէսէլէլէրտէ ուսլու չալիթա
իթֆէթվէ ինթիզամ թարաֆընտան տուրմագ-
սա պու չէյ անտէ սիյրէթ զաաֆը հասըլ էտէ-
պիլիթ:

Յ. Գ. Գ.

ԹԵՆԵՎՎԻԻ

Տիւնիսաա էն չօգ սէվաիյիմ պիր չէյ վար
իսէ օ տա թէնէվվիւ հանի միւթէնէվվի օլմագ-
լըգ աքր: Անաաօլունուն գըր տաղլարընտան
սօնրա իսվիչէրանըն հէչիլ թէփէլէրինի սէյր
էթմէք Եէ գատար ճալիպ իսէ, ճիւլաաէլֆիանըն
կէնիչ, աօղրու, ուղուն սօղաղլարընտան սօնրա
թիւրքիսըն տար, սօլաչըգ վէ թաչը սօգագ-
լարըն կէօրմէք օ գատար ճալիպ օլույօր:
Ապալար վէ չալվարարտան սօնրա, հաղիք էլ-
պիսէլէր վէ իփէլիլէր կէօրմէք նէ գատար
իօչ իսէ, չրմէսընֆէրլէր, օթօմօպիլլէր իւղէ-
րինաէն աւլաաղտան սօնրա՝ պիր աթ իւղէ-
րինաէ հօլա կիթմէք աֆի տէրէճէ մագպուլ
աքր:

Ինտան թապիաթը հէր հէրտէ հէր քէս
իչին աֆի տիր: Հէր քէս թէնէվվիւտէն իօչ-
լաքը: Հա՛մտ օլսուն քի պիղ, պու մէմէքէթ
էհալիսին չէքվա էտէճէք հիչ պիր սէպէպի-
միլ Խօգ աքր: Մաիչաթըմըգ, էօմրիւմիւլ, մէս-
քէնլէրիմիլ, քիթապէթիմիլ, զաղէթալարը-
մըգ, ռիյասէթիմիլ, հիւքիւմէթիմիլ, հէփ թէ-
նէվվիւտէն իւպարէթ տիր վէ, պիղ տէ պու հալէ
ալըչաքը օլուպ հէր թէպտիլաթա ույար վէ
քէյֆիլիչ չըգարըրըլ, հէլէ չիմտի հիչ ճան սը-
գըլաճագ սէպէպ Խօգ, հէր կիւն հէր սաաթ
գուգուաթ վէ թէպտիլաթ իչինաէիլ, նէ՛ գա-
տար պաիթիյարըլ: Մուհարէպէ, միւսալահա,
հինէ մուհարէպէ, սաքէր, օրտու, կէլէն, կի-
աէն, հէր թարաֆտա պիր հարաքէթ պիր թէպ-
աիլաթ վար: Շու սօն կիւնլէրին վագըալարընը
տիւչիւտիւքէնէ՛ գատար թէպտիլաթլար կէօ-
րիւյօրըմ: Ամէրիգատա, էվրօփատա ինսանլար,
զաղէթաճըլար պիր փօլիս վուգուաթը հա պիր
զէնկիւնին թաթլիգի կիպի մէսէլէլէրի օլսա
մալ պուլմուշ մըղըպի կիպի սիթուշար սօլ-
տուրալար, էհալիչ պէօյիւք իչ օլուր: Զա-
վալըլարա աճըր իտիմ, ղիրա պիր գաթիլ հա
պիր խըրսըլ իչին գըյամէթլէր գօփարըրլար
իտի: Պիղիմ մէմէքէթտէ օլտուղը կիպի, պօ-

ղաղլամագ, գըղ գաչըրմագ, քէօյ հագմագ,
սիւրիւ կէօթիւրմէք, պօմպա աթմագ, տաղա
չըգմագ, 20 պին ատէմ քէսմէք, փաիթաիթ-
տա ատէմ վուրմագ կիպի սէրմայէլէր էլլէ-
րինէ կէչսէ աճէպա նէլէ՛ր հափարլար: Էմին
օլուն, քի Ամէրիգա զաղէթալարընը օղույամագ
իտիմ: Թօփ օլունու, հարըչլար, պէլէտիլէ
ինթիսապը հա պիր գուսիանիա մէսէլէլէրի
իլէ աօլու իտիլէր: Շէօյլէ ատա՛մ աղըլը, ին-
սանը սօյուրաճագ օգգալը իսպէրլէր Խօգ
իտի:

Հիւքիւմէթլէրինտէ տէ պիր թատ Խօգ,
աաիւս պիր գըյաս օլույօր. պիղ էվլէլա «Սա-
յէի Շահանէտէ աաայիչ պէր քէմալ, հաղմուր
հաղըյօր» տէր իտիք 4 սէնէ էվլէլ հիւրրիյէթ
կէլտի տէսիլէր, «Եաչասըն» պաղըրտըգ, իօչ
կէլտի սէֆա կէլտի աէտիք. հինէ տէ պիր կիւն
լագըմ օլուր աէյու իսթիպտաալըն վիւճուտինի
սագլաաըգ, հաթթա Եըլտըգա աղըլ ինթիւրա-
մա կիթտիք: Սօնրա Մարտ 31 կէլտի, «Եա-
չասըն շէրիաթ, հաչասըն պիղիմ արսան աա-
քէրլէր» տէտիք: Նիհայէթ չու իթթիհատըն
գուլմընտան պիղի գուրթարտըլար, «Եաչասըն
Ապտիւլ Հաֆիտ. գահր օլսուն Ահմէտ Ռիգա,
Ճավիտ Ճահիտլէր» տէյու նիսա էթտիք:

Սօնրա Հիւրրիյէթ Օրտուսու կէլտի, ծնւա-
րը տա իսթիգպալ էթտիք, պաչարըմըլ իւղէ-
րինտէ թաչըաըգ, հէր պիր ումուրը էլլէրինէ
թէսլիմ էթտիք, միլիօնլար վէրտիք, իսթէ-
տիլէրի կիպի հարպ էթտիք, «Պօյգօթ» տէ-
տիլէր, հափտըգ, «Վէրմէյիլ» տէտիլէր «Վէր-
մէյիլ» պաղըրտըգ, իսթէտիլէրինի ինթիսապ
էլլէտիք, աղլ էթտիլէր, հաապ էթտիլէր, նէ՛
միւթէնէվվի, նէ՛ վուգուաթ իլէ սօլու կիւնլէր
կէչիւտիք, հաչասըն կէնճիլք, հաչասըն հէնի
ֆիքըլէր, մէմէքէթին իւմիտի վէ իսթիգպա-
լի տէյու էլլէնտիք, միւպթէհիճ օլտուգ:

Մէնդարէ հինէ թէպտիլ օլսու, իսթիյար-
լար, էսքիլէր, պէօյիւքլէր գապինէսի թէչքիլ
օլունտու: Պիր թարաֆտան միւսալահա, պիր
թարաֆտան մուհարէպէ պաչատը: Հէր կիւն
չանլը ֆիւթուհաթ նիսալարը, հէր կիւն մաղ-
լուպիյէթ իսպէրլէրի իլէ սաաթլար կէչիւ-
տիք: Պիր զաղէթատա Սօֆիայա սօղրու, պի-
րինտէ Չաթալճայա սօղրու գօչաաըլ, պիր
թէլէկրաֆ միւժտէ պլրի գարա իսպէր, էն-
ճամ միւթարէքէյէ գատար կէլտիք վէ սուլհ
ու միւսալէմէթ իւմիտլէրի իլէ միւթէսէլլի օլ-
մագտա իտիք:

Պիր տէ չիմտի էթրաֆա պաղընը, պիր գաչ կիւն էվվէլ մազամը իգթիտար վէ ճէլալտէ օլանլար պիր սէօզլէրի իլէ ինսանը տիվանը հարպա եօլլայանլար, պու կիւն պիր փօլիսին էօնիւնէ տիւչիւպ հապսա կիթմէքտէ, սիւրիւ սիւրիւ վափօրլարա աթլայըպ ֆիրար էթմէքտէ տիրլէր, պիր թաղըմը խուսուսի արապալար, օթօմօպիլլէր իլէ Պապը Ալիտէ Մապէյնտէ, օլ պիրլէրի կիզէնէճէք տէլիք արամադտա կէօրիւյօրը: Նէ՛ գատար պիր թէնէվվիւ, ճալիպ պիր մէմլէքէթ տէյիւմի:

Մաթպուռթըմըզա պաղընը, պիր կիւն էվվէլ հիւքիւմէթի «Պէօյիւք գապիւնէ, վաթանըն խէլաւքիարլարը, թէճրիպէտիտէլէր, փիրի միւնթէրէմլէր» թէսմիյէ էաիպ օնլարըն համիյէթ վէ վաթանիէրվէրլիյինտէն իւմիտէր էյլէմէքտէ վէ սահիֆէլէրինի մէտհիյէլէր իլէ տօլուրուպ, իթթիհատ Թէրազըր ազալարընը իտէ «Թիւրիւտիւլէր, մէմլէքէթի վարթատան վարթայա տիւչիւրէնլէր, թէճրիպէտիլլէր, ճիւհէլա» սըֆէթլէրի իլէ թաւմիֆ էյլէմէքտէ իտիլէր: Պու կիւն Գեամիլ փաշա գապիւնէսինի, «Գիւհնէ, խաին, մէմլէքէթ սաթան, գօրգազ, վէ իչէ եարամազ», տէյու պիր թարաֆա աթըպ, իթթիհատը իտէ, «Փրանսա ճան չէքիչմէքտէ իքէն պիր թաղըմ համիյէթի էվլատընըն հէթիշտիլի կիպի եթիլէնլէր, վաթանըն կիւպիւտէ էվլատլարը, համիյէթիլլէր, միւտաֆի ի վաթանլար», տէյու վառֆ վէ թէպաճիլ էտիպ անլէրի սէմայա գալսըրմադտա տըր:

Նէ՛ աճայիպ թէպտիլաթ շտահա պիր գաչ կիւն էվվէլ մապէյնտէ իճթիմա էտէն վիւքէլա, վիւղէրա, իւլէմա, աւքէր, մէմուր վէ այանա ինթիզար էյլէտիք, էսկի եէնի սաարազամիար տա պէրապէր օլարազ իճրա էթաիլլէրի իսթիշարէ վէ գարարլարընա իթիմատ էյլէտիք, վաթանըն խայրընը տիւչիւնիւյօրլար վէ տիւչիւնէպիլիլլէր տէյու շաւ օլաթազ, գալաթըմըզա սուլի սէտալէրի կէլաթ, Գաթըր օլտուգ վէ հէի գաղէթալարըմըզ պօնլարըն գարարընը ալղըչալըպ թապիպ էյլէտիլլէր: Պիր տէ ազաւմ իւղէրի Պապը Ալի էօնիւնէ կէլէն պիր գալապալըդ պոնլարը աչաղը ալըպ հէր շէյի ալթ իւթ էյլէտիլլէր: «Միլլէթին սէտաւը պոնլար տըր, վաթանըն համիլլէրի Պապը Ալիյէ կիւրէնլէր տիր», տէյիպ սուլի հէրինէ մուհարէպէ սէտալարը հիւքմէթըմա օլտու, Գեամիլ, Նաղըմ փաշալար, Բէչիտ պէյլէր,

Նորատունկիւնլար եէրինէ Մահմուտ Շէվքէթ փաշալար, Հաճի Ատիլ, Թալաթ պէյլէր կէչաթի: Պուհա տա «Ամին», տէտիլլէր վէ մաթպուռթըմըզ պիթայիլլէր եաղտըրտը: Պիր սաաթտա անվալ թէպտիլ օլմատը լաքին պիղ թէնէվվիւտէն մահրում օլմատըզ, հիչ օլմազսա պիր թէպտիլաթ օլտու:

Պիր աղ էվվէլին զաղէթա սահիֆէլէրինի կէօզաէն կէչիլլէրիլ, էվրօփալըյանկազսան պաշգա նեհաթ օրնաթըր պահալարը իլէ, գուսուրալարըրըր կիօրմիւք, էվրօփատան հաթթա տիւչմէնլէրիմիլտէն պիլէ խպրէր ալնազ վաղլարը իլէ, գըլըճ, թօի, ճէպը, վուրուպ գըրմազ վասըթալարը տէյիլ սիյանէր, հիւսն ի իսարէ վէ ինթիզալը ճախիլի իլէ իչ կէօրմէք չաղըմ իտիլի, մէզալէլլէրի իլէ նուր, մեհեմիյէր վէ իսեալըն, գուլմէթ ճէհալէթ վէ իտէպսըրըրզա զալիպ օլտուղու գաղիյէլլէրի իլէ տօլու իտի: Շիմտիքի սահիֆէլէրի օղուլունուգ, էվրօփա մէտէնիլլէթինիլ գեհիթ օլտուղունու, էվրօփանըն ճէրաս, զալիլ պիր մահիւք օլտուղունու, էվրօփանըն Իսալիյէր վիւ միւրալիլի մէպտէլլէրի իլէ տօլու օլտուղունու վէ Թիւրքլէրին սիյաաթիյաթա էհէմիլլէթ վէրմէլլէրինիլ խաթա օլուպ գըլըճա վէ հալընըզ գըլըճա տալանմազ տղըմ իտիլիլի կէօրիւրսիւնիլ: Պիր աղ էվվէլտէ էվրօփա սըրասընա կիրմէք, պիր աղ սօնրա տա ճիհատ, պիր աղ էվվէլտէ իթիւրաֆ վէ թէնէպալիւհ, պիր ատըմ պէրիտէ թէլին վէ խուսուլմէթ, պիր սաաթ էվվէլ սուլի, պիր սաաթ սօնրա գան, աթէլ, պու նէ թէպէտաթիւլ, պու նէ իֆրաթ, հէր իքիսի տէ ալնի մէմլէքէթին էվլատլարը, հէր իքիսի տէ ալնի միլլէթին զաղէթալարը, հէր իքիսի տէ ալնի էալի, պուլուրընըզ սէյլէլլինիլ պաշգա պիր թօփրազտա պոնուլն էմալի վա՞ր մի:

Ցահա գա՛չ կիւն օլտու, իսլահաթը ինուսուսիյէտէն պահա օլունուլօր իտի, Սնաուօլու իսլահաթը, Սիւրիա իսլահաթը, լաիհալար հազըրմաթօր, գօմիսիօնլար թէչքիլ օլունուլօր, էհէպի միւչալիլլէր, էհէպի մէմալըրաթ թէօղիւ օլուլօր իտի: Եէթիլ վէ էհէպի գաղէթալարը պու մէսէլլէր իլէ տօլու իտիլլէր: Կիրմէնիլլէրտէն ատէմէլլէր չոզըրըպ իսթիշարէ էտիլլէր, հաթթա էրիթիլլէր պիլէ՛նիլ չաղըրըլը, չու կիտէճէք չու պու կէլէճէք իտի, տօղրու օլտու, հանըլը օլտու, տէյու պիրպիրինէ կիրիյօր իտիլլէր: Վիւլայէթլէր այրըլլէր, աւտէմ ի մէրքէպիլլէր սէօզլէրի օլուլօր, խու-

սուս ի խտարեղէն տիւններէն իւր զէ վաթանըն նէճաթը պոռնտա սոր տէյու ուզուն ուզուն պահալար հաղըլըյոր, քիմէր սէյիւնիյոր, քիմէր գորգույոր իտի: Պիր սաթտա քիմ պիւնի, նէ գատար էվրազ Բէչիտ պէյին ճէպինէ սուլուպ կիթտի վէ պիր թէնէգլիւ մէյտանա կէլտի, ազ գալար օսանըյոր իտիք: Շիմտի, խոստըսի պիր խտարէ հա ատէմ ի մէրքէղիյէթ տէյիլ փաթրիզլէրին գալ հիւզ սէնէլիք իմթիպաթընը պիւնէ եւրսիզ կէօրէն, հիւքիւնէթ իչինսէ հիւքիւնէթ օլմաղ տէյու փաթրիգիտանէտէ լծթիմա էտէճէք պիր մէճիտի ժանաւարմա, սիւահ վէ պահրիյէ գուվէթի իւն մէն էտէն սիյապիյուն կէլտի, պոռնլարը էտիրնէյի վէ Ստալարը տիւնմէնէ վէրմէյէ րազի օլմայան վաթանըն հոմիյէթի էվլատլարը տէյու ալգըլատըգ, մէսուտ օլտուգ վէ հոթայա ճէվապ վէրիտի վէ հինէ պիր թէպտիլաթ, ալաճաղըմըղ էտիրնէնին հարըսը վէ Ստալարըն պիր գըսմը իմիչ:

Չօգ միւթէնէվլի պիր ղէմանտա հաչայօրըգ:

Ա. Ս. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

ԱՀՂԱԼԸ ՀԱՋՐԵՒ

Էրեւնիսրան խախտար.— Նէյըն հաղըյոր քի.— Պաղը միլի մուղապաղար վար տըր քի օնլար իչինս թէսքին էտիճի վասըթալար գուլլանմազ ֆաիտէսիզ տիր: Պիզ կիրիպ չըղաղճա մազլումլար գափուճուպ էօնիւնտէ տուրուպ չու իւմիտսիզ մէսէլէյի ֆիքրիմիգէ տիւնիւրտիւքճէ անլէրին հուզըրու, մուճիպ ի էնտիչէ օլույոր: Էրմէնիլէր մէսքիւն օլաուպլարը հիչ պիր մահայտէ էքսէրիյէթ թէչքիլ էյլէմէտիքճէ Մաքէտօնիա իսլահաթը կիպի պիր փրօճէ պիւնէ անլէր իչինս ֆաիտէսիզ տիր: Էյէր էրմէնիսթանա մուսթարիյէթ վէրիլսէ, հինէ օրտաքի Բիւրա վէ Թիւրքլէրին էքսէրիյէթի օնու ֆաիտէսիզ գըլար: Մուսթարիյէթ Լիպանանտա իչ կէօրմէտի տէյիլ, լաքին օրասը Ճրանսըզ ֆիլօսընըն կէթիչէճէյի կէրտէ Ժտի, ֆազաթ կիրիտտէ պիր մուսթարիյէթ փլանընըն պու գատար պօչա տիւնիւրիւնի տէրիսթը էյլէր իտէք, էրմէնիսթան իչինս տէ պու թէքլիֆի էթմէյէ թէրէտաիւա էյլէրիզ: Թիւրքիա իչինս էն իսայրլըսը ատէմ ի մէրքէղիյէթ էսասը իւզէրինէ պիր խտարէ տիր: չու չարթ իլէ քի պոռնը թէէսիս էտէճէք գատար գուվէթի վէ

հիւրը իւլ ֆիքը պիր հիւքիւնէթ գուվէթէ կէչմէլի, վէ անասըրը մուսթէլիֆէ իլէ իթթիհատ էտէրէք էնալիտէն էքսէրիյէթ պուլապիլմէլի, Շու մուհարէպէտէն սօնրա նէ կիպի րեազսիօն գուհուրա կէլէճէք պիլմէյիզ, ֆազաթ պիւնապիլմէն թէտէնիտէն թութտա միւքէմիլ պիր իսլահաթա գատար հէր չէյ իսթրա կէլիւր փարլամէնթօտա պէօյլէ պիր էքսէրիյէթ վէ գուվէթ մէյտանա կէլէնէ գատար ատէմ ի մէրքէղիյէթ իչինս էվրօփա միւսալիլէսի պիլմէ մուվաֆիպազ օլմազ: Հէր նէ տէ օլսա իքի մազսէտ վար տըր քի հուսուլի էլլէմ տիր: վէ պոռնլարըն հուսուլի իչինս հիչ պիր մուսթարիյէթ լաղըմ տէյիլ տիր: 1. Ճան, մալ վէ ըրզըն մուհաֆաղասը: 2. Պու միլլէթին քիլիսէ, մէքթէպ, լիսան վէ անանաթընըն միլլի էսաս իւզէրինէ թէէմիլի տիր: Պիրնճի մազսէտ իչինս ժանտարմա գուվէթիլին իսլահը վէ հուֆուզընըն թէգիտի լաղըմ տըր: Թիւրքիա ումուրընա աչինա օլան հէր քէս պիլիւր քի էվրօփա քէնտի թալէպիլին նէ գատար տա թէնդիլ էթսէ, ժանսարուս վէ փօլիսլէրի թալիմ վէ գօմանտա էթմէք իչինս էվրօփալը ժանտարմանըն թայինիլուսէն էքսիք պիր թէքլիֆտէ պուլուհամազ: Պոռնա Թիւրքլէր իթիւրազ էթմէլլէր, չինքի պու պիր թալիլաթ իտէ տէ քէնտի հաքիմիյէթլէրինէ իսլէլ կէթիւմէլ: Մաքէտօնիա թէճրիպէսի կէօսթէրտի քի պոռնլարը թային էթմէք կիւճ տէյիլ, ամմա օնլարըն հուզուգուըն թային վէ անլէրէ էմը էթմէք սէլահիյէթի վէրտիրմէք կիւճ տիր: Թիւրքլէր օնլարըն իսթէտիքլէրի գատար թէֆթիլ վէ թալիմ էթմէսինէ միւսաատէ էտէրլէր, ամմա էմը էթմէյէ պրազմաղար: Իլթէ էվրօփանըն հալլ էտէճէյի մէսէլէ պու տըր, հանի փօլիս նոզարէթիլուտէ պիր մուսթիլին հաղըր էլի ալթընտա պիր թաղըմ էճնէպի մէմուրլար պուլուհամազ, թաքի օնլարա իսթէտիքլէրի վազթ էմը վէ իճրա էթտիրէպիլսիլլէր: Այնի ղէմանտա ասքէրի գօնաօլալարըն պուլուհամազ տալի չօգ ֆալտէլի օլուր: Իքինճի ճիհէթէ կէլինսիքսէ էրմէնիլէրին վէ ումուս իրիսթիյանլարըն իսթէտիլի քէնտի քիլիսէ մէքթէպ վէ թալիմ ու թէրպիլէ հէմ թէրազըլա տալ մէսէլէրինի քէնտիլէրին գօնթրօլ էթմէսի տիր: Ճէմիյէթլէր, գլիւպլէր թէչքիլ էտիպ մէքթէպլէրինտէ միլլի օլլէթի հըֆօլ էթմէք իսթէրլէր: Մէճլիս ի մէպուսանտա իրիսթիյան րէյլէրինին

էքսէրկյէթէ պօզուլմասը պոռնա մանի օլմուշ տըր, վէ Կէնճ Թիւրքլէր պու իմթիյազաթա գարչը ճէհտ էսփպ գանունլար վազ էյլէտիլէր: Պու պապտէ տախի իսլահաթ փէք կիւճ տէյիլ տիր: Էսքի Թիւրքլէր իրիսթիյանլարըն քիլիսէ վէ մէքթէպլէրինն միլլի չէքլ ալմասընա հիւ իթիրազ էթմէշլէր, ծնլար անճագ իրիսթիյանլար արազի իսթէրլէրսէ օ վագթ դազապա կէլիլլէր: Անճագ չու եագընտա Կէնճ Թիւրքլէրին գըսգանճլըղը պոռնու մէյտանա կէթիրտի լաքին ումում էհալլիյէ ինթիշար էտէմէտի: Պինաէն ալէյ հվրօփանըն հափաճաղը, Թիւրքիա իլէ պիր մուհաէտէ հափըպ մէարիֆէ աիտ գանունլարը թասհիհ վէ թատիլ էթտիրմէք վէ իրիսթիյան միլլի վէ թալիմ ու թէրպիլէյէ աիտ թէչէպպիւտաթ վէ գաւանիսէ ասը ը հազըրա մուվաֆըզ պիր սէրպէսթի վէրմէք տիր:

Եհնի իսսահ. — Արպայքեր Չայրուսլըն պաշ մէգալէսինտէն Ագասաւսըն թէրճէմէ էթտիյի ֆըզրատան իգթիպաա էտիլմիշ տիր: — Թիւրքիանըն տիւվէլ ի մուհազամա նօթասընա վէրտիյի ճէվապ իլէ միւթթէհիտլէրին թէքրար իւլան ը մուխասէմաթ էթմէլէրի պիր պիրիսի գարչըլայօր: Միւթթէհիտլէր Կէնճ Թիւրքլէրտէն իւմիտլէրին քէսմիշ օլարազ թէքրար գըլըճա սարըլտըլար: Պու նէթիճէյի հիւ պիր տէվլէթ հաթթա ինկիլթէրրա պիլէ պէքլէմէյօր իտի: Կէնճ Թիւրքլէրին իսթանպօլտա ինգըլապընտան սօնրա Պուլղարիսթան վէ ընֆիզլէրի էմին իտիլէր քի Կէնճ Թիւրքլէր էտիրնէտէ, Թրալիատա վէ Ատալարտա առա պիր չէյ վէրմէյէ բազի օլմայաճագլար վէ Սօֆիատա պիր շուրա ի առքէրի ագու էյլէմիշ իտի: Կէնճ Թիւրքլէրին ճէվապը մէմուլին դայրի պիր չէյ օլտու: Պու ճէվապտա պու գատար միւսաիտ պուլընմալարը պաչգա սըրալարտա օլտա իտի պասիւրէթ վէ ագըլըլըզ կիպի թէլազգի օլունապիլի իտի, ֆազաթ հիւքիւմէթի էլտէ էթմէք իւլան օրթայա գօյտուգլարը փրօղրամ նօզթա ի նազարընտան պու ճէվապ քէնտի մէսլէքլէրինէ գարչը պիր խըյանէթ իտի, վէ պու չէյ Պապ ը Ալի էօնիւնտէ վուգու պուլան օլ գանըլ ֆաճիէյի պիր գօմէտիյա թահվիլ էյ էտի: Պոռնու անլամազ չիլան ժէօն Թիւրքլէրին իլք սէօզիւնէ պիր աթֆ ը նիկհահ էթմէք քեաֆի իտի: Ասքէրին մուհարիպ բուհունու իգհար էտէն վէ

ճէպրէն մէմլէքէթտէ Կէնի պիր հիւքիւմէթ թէչքիլ էտէն պու բէթիմին իլք սէօզիւ էտիրնէնն նըսֆընը թէսլիմ էթմէք, հուտուտը չէհրին իւլինտէն կէչիւմէք վէ իսթիհքեամլարը հէտմ էթմէք օլտու: Պէօլլէճէ մուգատտէս չէհրի ճամիլէրի վէ թիւրպլէրի իլէ հըֆզ էթմէք պիր պէհանէտէն իպարէթ գալտը: Կէնճ Թիւրքլէրէթիմինն խաֆիֆ ֆիքըրլիլիյի քէնտի ճէվապլարըլէ տէհչէթլի պիր թարգտա զահիր օլտու: Պու կիւն վազըհէն զահիր օլտու քի մէսէլէ սալթ մէնֆաաթփէրէսթլիքտէն իպարէթ օլուպ վաթանըն շու տար գէմանընտան իսթիֆատէ էտէրէք հիւքիւմէթի էլտէ էթմէք վէ օ կօլտա շու մէվգիլին թաթլը վէ դանի պէրէքէթլէրին էլտէ էթմէք տիր: Էյլէ գանն էտէրիզ քի, Կէնճ Թիւրքլէրին իլի ինհիզամա կիւզ թուլթուշ օլան պիր հիւքիւմէթին իլամընը մէհրլէմէք օլաճագ տըր: Էյլէ կէօրիւնիւյօր քի Կէնճ Թիւրքլէրին հիւքիւմէթէ կէչմէսի վէ սօլալըսըլա օրտուտա վուգուա կէլէն հալլէր Պուլղարլարա մուհառէպէյէ թէքրար պաչլամազա վէ ֆիւթիւհաթլարընն սէմէրէսինի թէքրար գըլըճ իլէ թէչէմին էթմէյէ գարար վէրտիրմիշ տիր: Պոռնուն իլէ պէրապէր Պալգան միւթթէհիտլէրի պէյնինտէ օլան ահվալ տախի մուհարէպէնին տէվամընա սէպէպ օլմուշ տըր, զիրա եագմա նէ գատար չօզ օլուր իսէ թագսիմի օ գատար գօլայ օլուր: Եինէ տէ պու զաճլը թէչէպպիւս Պուլղարլարա մէմուլ էթտիրքլէրի նէթիճէյի վէրէպիլէճէ՞ք մի, տէյիլ մի, պու պիր մէսէլէ տիր: Պուլղարլար թաղմինաթ ը հարպ սէօզիւ էտիյօրլար: Լաքին էվրօփատան թարտ օլունմուշ Թիւրքիա պու գատար պիր մէպլաղ թէչէտիյէ էտէպիլէճէ՞ք մի: Պուլղարլար սօն մագսէտլէրին վէ իֆրաթ արզուլարընը իլէրի սիւրէր իքէն մանթըզը, իմքեանիյէթ վէ գաւաթա ի պէչէրի ունուտուլյօրլար: Կէնճ Թիւրքլէրին կէվլէմէյէճէյի ֆարզ օլունուտուգտա էվրօփանըն միւտախէլէսի ֆաիտէսիզ իտի, լաքին մատէմ քի ծնլար տախի պէօյիւք պիր ֆէտաքեարըլըզ բազի տիրլէր, էվրօփա գուվվէթլի վէ ագըլը պիր միւտախէլէ իլէ հէնուզ թուլթուշմուշ օլան հարպ ալէվինի, սէօնտիւրմէլի իտի, կօզ իսէ հարպը էվլէլէճէ օլտուղու կիպի թահտիտ էթմէք պու տէֆա տահա կիւճ օլաճագ տըր:

Թագմիսաք ը հարպիցե.— Տեյի Թեյիկրափ-
տան իզթիպաս էտիլմիշ տեր.— Պալզան միւթ-
թէհիտլերինի թագմիսաթ ը հարպիցե թալէպին-
տէն մէն էտէճէք պիր չէյ գալմամըշ տըր: Մէ-
սէլէ դայէթ սատէ տիր: Խոսուսա միւթթէ-
հիտլեր նազտ փարա իսթէմէյորլար, իլլա Օս-
մանյը Տիւյուն ը Ումումիյէսինտէն քէնտի հիս-
սէլէրինէ տիւլէճէք մէպլաղա մահսուպ էթմէք
իսթէյորլար, չէօյլէ քի նէ ալաճագլար, նէ վէ-
րէճէքլէր: Տիւյուն ը Ումումիյէ 120,000,000
լիրա օլուպ պունտան Պալզան տէվլէթլերինէ
տիւլէն հիսսէ 16,000,000 լիրա թահմին օլու-
նույոր: Ախէր պիր տէլիլէրի տէ շու տըր քի
Սըրպիսթան վէ Պուլղարիսթան թէշքիլ օլուն-
տուգտա ահսնամէ մուճիպինճէ Տիւյուն ը Ու-
մումիյէտէն խայլը գըսմընա պօրճլանմըշ իտի-
լէր՝ լաքին պիր փարա վէրմէտիլէր: Շիմտի
նի՛չիւն էօյլէ օլմասըն, թարիխ թէքէրրիւրտէն
իպարէթ տէյիլմի տէյորլար: Պուլղարլար իտ-
տաա էլլէյորլար քի հարպտա 25 պին ատէմ
դայիպ էթմիշ օլտուգլարը հալսա պունլարըն
աիլէլէրինէ թէգաիւտ մաաշը վէրիլէճէք, պու-
գատար մուհիմմաթ սարֆ էլլէտիլէր, անըն
եէրինի տօլտուրաճագլար, վէ եարըմ միլիօն
ատէմի սիւհա ալթընտա սագլայարադ մասրաֆ
էթաիլէր, պունուն պէտէլինի ալմալը տըրլար,
վէ մատէմ քի Տիւյուն ը Ումումիյէսին ֆագլա
վարիտաթընն եիւզտէ 75ի Օսմանյըյա վէրի-
լիյոր, շու հալտէ պու պօրճը վէրէպիլիլիլէր,
տէյորլար: Լաքին Պուլղարլարըն էն թօհաֆ
պուրհանը շու տըր, եանի, մատէմ քի Թիւր-
քիանըն էվրօփա գըթասընը էլինտէն ալմագ
իլէ քէնալինի պէօյիւք մասրաֆ վէ աղըրլըգ-
տան գուրթարտըգ, պիզէ թագմիսաթ վէրիլ-
մէլի տիր տէյու իտտիա էտիյօրլար: Լաքին
ուսուր ը մալիյէտէ թարիխ թէքէրրիւր էթմէք
վէ պու պուրհանլար տինլէնիլմէգ: էվրօփա-
նըն ճէվապը շու օլաճագ տըր: Մուհարէպէյի
Թիւրքլէր պաշլամատը: Մուհարէպէ՝ սիզին
սէօշլինիւզէ կէօրէ մէմլէքէթ զապթ էթմէք
իչիւն տէյիլ իտի, պու մալիյէ մէսէլէսի Թիւր-
քիա իլէ միւթթէֆիզլէր արասընտա օլան պիր
մէսէլէ տէյիլ էվրօփայա աիտ տիր: Թիւրքիա
տաիի ճան վէ փարա դայ էթտի վէ իտթէ
արաղի վէրտի: Իմտի օ արաղիլէր ալընըպ տա
օնլարըն պօրճու Թիւրքիա իւզէրինտէ գալըր
իսէ, պիւթիւն խարապ օլուր վէ էվրօփա էհա-
լիսի միւթէգարըրը օլուր: Տիւյուն ը Ումումի-
յէսին 100տէ 60ը Ֆրանսայա տըր: Սէլանիկ-

Տէտէ Աղաճ խաթթը Ֆրանսըզլարըն տըր.
Պաղտատ խաթթը վէ Րումէլի խաթթը Ալա-
ման վէ Ավսթրիանըն տըր վէ Թիւրքիատա
միլիօնլար իլէ էվրօփա սէրմայէսի վար: Իմտի
էվրօփա Պալզանլարտա արաղի ալմաղա միւ-
սաատէ էլլէր, ֆագաթ թէպաասընն տա
միլիօնլար դայիպ էթմէսինէ լաղի օլմագ:

Ասիա ի Օսմանիսէ Արնանիս սիյասէթի.—
Ալմանիա Րայիսթակտա Րասիօնալլիպէրալ-
լարըն լիտըրը Մ. Պասէրման հիւքիւմէթէ շու
սիւալը իրատ էլլէտի. «Պաշ վէքիլին աճէպա
մալիւմաթը վա՞ր մը քի, Ինկիլիթէրա, Րու-
սիա վէ Ֆրանսա պէյնիտէ, էրմէնիսթանը,
Սիւրիայը վէ Արապիսթանը թագսիմ էթմէք
մագսէտիլլէ Թիւրքիայը ալմալի ի նուֆուզա
թապի էթմէք իչիւն պիր իթիլաֆ հասըր օլ-
մուշ տըր վէ պաշ վէքիլ պէօյլէ պիր իթիլաֆ
գարչըսընտա նէ՞ մէվզի թուլմագ տիւլիւնիւ-
յոր» Պու սիւալա հիւքիւմէթ շու ճէվապը
վէրտի. «Պաշ վէքիլ՝ պիր թագըմ հիւքիւմէթ-
լէրին Ասիա ի Օսմանիտէ քէնտիլէրին տէ-
վալի ի նուֆուզուընը թային էթմէք իչիւն ի-
թիլաֆ էտէճէքլէրի պապընտա տէվէրան է-
տէն իապիէրիէ վագըֆ տըր. պու պապտէ
հիչ պիր ռեալի մալիւմաթ հօգ տըր: Պիլաքս
մէզքիւր տիւլէլ ի մուսղղամա սէֆիլլէրինին
շայանը իթիմատ իֆատէլէրինէ նագարէն էօյլէ
պիր իթիլաֆ հօգ տըր»: Պու պէյանաթըն պի-
րինճի գըսմընը Րայիսթակ վագարլա տինլէտի
իսէ տէ, սօն գըսմը խէնտէլէրլէ գապուլ օ-
լունտու, չիւնքի մէզքիւր տէվլէթլերին սէֆիլ-
լէրի, թապիլի էօյլէ պիր կիզլի իթիլաֆըն օլ-
տուղունու թէքզիպ էտէճէքլէրտի, վէ հիւ-
քիւմէթին պու սէօզլէրէ իթիմատ էթմէսի
ֆէվզէլատէ սատէտիլլիք օլտուղունու մէպու-
սան հիսս էթմիլտի: Անճագ շուրասը շայան ը
տիգգաթ տըր քի պիւթիւն Ալման մաթպուլաթը,
Ալման հիւքիւմէթինին պու թէքզիպինտէն
սօնրա տաիլի պու պէյանաթըն գանաաթպալսշ
օլմատըղընը վէ տահա զիյատէ չիւպհէ տա-
վէթ էտէր օլտուղունու պէյան էտիյօրլար:
Տէրիսաատէթ Ալման սէֆիլլի Պարոն ֆօն Վա-
կէհհայմ, Վիլէլմ իմփէրաթօրըն վէլատէթի
սէնէ պաշըսը միւնասէպէթիլլէ վէրիլէն պիր
զիյաֆէթտէ իրատ էթտիլի նուլգտա տէմիշ
տիր քի, Ալմանիանըն, Անատօլուտա մէնաֆիլի
հայաթիյէսի պուլոնուտուղունտան, քիմէսին օ-

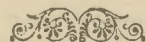
րայա էլ ուղատաճաղընա միւսաստէ էթմէյէճէք տիր: Ճալիւյի տիգգաթ տըր քի, այնի կիւնտէ այնի միւնասէպէթլէ, Փարիզ Ալման սէֆիրի, հալ ու մէվգիի զայէթ պէսպինանէ թաւիր էթտիքսէն սօնրա, Ալմանիատան հետ ինքի-ւնաւս գաւշը հազըր պուլունմասընը թալէպ է-տիյօր: Թէքրար այնի կիւնտէ Վիէննա Ալման սէֆիրի տախի Ավսթրիա վէ Ալմանիանըն պու կիւնքի մէսախլի սիյասիյէյէ գարշը գաթի վէ միւթթէհիւս պիր մէսլէք թագիպ էթմէլէրինին լիւզումընը թէքիտ էթմիշ տիր: Պիլա չիւպհէ պու րէսմի նութգլարըն ումումի պիր մագ-սէտի վար տըր: վէ աշիքեարէն հիսս օլու-նույօր քի Ալմանիա Շարգը զարիպ մէսլէ-լէրինտէ գաթի վէ ֆաալ պիր րօյ օյնամագա հազըրլանըյօր վէ պունա պիր տէլիլ հալընտա զիքը էտէպիլիլիլիլ քի, Բայխսթալիսա հիւ-քիւմէթ օրաունըն հէնի վէսաթիլիլէ գուվ-վէթլէնտիրիլէճէյինի պէյան էթմիշ տիր: Ա-սիա ի Օսմանի սէպէպիլլէ իթթիֆագը միւ-սէլլէս վէ իթիլաֆը միւսէլլէս արասընտաքի միւնասէպէթ նէ՞ չէքլ ալաճագ, պու իքի գուվվէթլէր հէքտիկէրիլլէ չարփըչաճագլա՞ր մը, եօգսա արալարընտա պիր դէմինի իթի-լաֆ պուլմայա մուվաֆֆագ օլաճագլա՞ր մը: պունլար աղ վագթտան թէայլիւն էտէճէք տիր:

Ասիա ը Օսմանի հազըրնէս Ինկիլթերրա-Բու-սիա իրիլպը. — Ավսթրիանըն, Ատրիաթիք տէնիլիլ լիմանը հազըրնտա օլան իսրարլարը, Բուսիատա էօյլէ չիտաէթլի պիր ինֆիալ հու-սուլէ կէթիլմիլտի քի, օ զէմանլար մուհարէ-պէնին վուզուը հէման մուհագագա աստ էտիլ-մէքսէ իտի: Պու մէսլէլէ, Ավսթրիա վէ Սըր-պիսթան իչիւն պիրինճի տէրէճէտէ հաիլ ի է-հէմմիլլէթ օլաուզու հալտէ, էվրօփաճա իքինճի տէրէճէտէ պիր մէսլէլէ հիւքմինտէ իտի: Իչթէ պու սէպէպլէ, Բուսիա հիւքիւմէթի տէ, տի-կէր էվրօփա հիւքիւմաթընըն էֆքեարընա թէ-մայիւլ էթմէյէ մէճպուը օլմուշտը: Եագըն պիր իսթիգպալտա մէվգու ը պահս էտիլմէսի մու-գարրէր օլան Անատօլու մէսլէլէսի ֆէթէրըս-պուրիտա մուհիմմ պիր րօյ օյնամագտա տըր: Բիվայէթլէ կէօրէ, իլէրիտէ ֆիւթուհաթ իճրա-սը իչիւն Ինկիլթէրրա վէ Բուսիա անլաշմըլ օլ-տուգլարը ճիհէթլէ մէվճուտ օլան ուֆագ թէ-ֆէք իթիլաֆաթը պէրթարաֆ էթմիլլէր տիր: Բուսիա վէ Ինկիլթէրրա արասընտա ագտ էտիլ-

տիլի պէյան օլունան իթիլաֆտա, Ասիա ի Օս-մանիին թագսիլի մեհեթիսինին թեգարրիւր հը-սիլի պէյան էտիլիլօր: Հիւքիւմաթ ը մէքքիւրէ Ասիա ի Օսմանիին տօղրուտան տօղրույա թագ-սիմի ճիհէթիւնէ չիմտիլիք չիւպհէսիլ կիթմէյէ-ճէքլէր տիր: Էվրօփա հիւքիւմաթընըն հէր հան-կըսը միւսթէմլէքեաթ էլտէ էթմէք իսթէրսէ էվվէլ էմրտէ, օ մէմլէքէթտէ տաիրէ ի նու-ֆուզուզու թային էթմէյէ պաչար, Ասիա ի Օս-մանի իչիւն տէ պէօյլէ օլաճագ տըր: Արթըգ պաղը մէհաֆիլտէ Անատօլունըն պաղը ագսա-մընը Բուսիա վէ Ինկիլթէրրանըն թահթ ը հի-մայէսինէ վաղ էթմէք ֆիքըլէրի տէվէրան է-տիյօր: Պօղազլար մէսլէլէսի հագըրնտա Բուսիա իլէ Ինկիլթէրրա արասընտա պիր իթիլաֆ հու-սուլէ կէլմիշ տիր: Պուլզարար, Չաթալճա իսթթընը եարապիլտիլքլէրի հալտէ պիլէ, պօ-ղազլար, չիմտիքի հալը մուհաֆաղա էտէճէք-լէր տիր: Բուս տաիրէ ի նուֆուզու էրմէնիւ-թան վէ Բիւրաթիսթան իլէ Պահր ը Սիյահ հալ-գէսի տիր: Պահր ը Սիյահ սէվահիլլինտէ Փրան-սըղ չիւքէթի թարաֆընտան ինչա էտիլէճէք չըմէնտըֆէրլէր հոսուլէ կէլմիշ տիր: Ինկիլ-թէրրանըն տաիրէ ի նուֆուզունա իտէ, Անա-տօլունըն ճէնուպը, Սիւրիա, Գուտս, Իրազ վէ Արապիսթան իտիալ էտիլէճէք տիր: Ղարպի Անատօլու իտէ, Ինկիլթէրրա վէ Բուսիանըն մուլթէլիթ նուֆուզարը տաիրէսինտէ պուլու-նաճագ տըր: Փրանտանըն Սիւրիա հէվալիսին-տէ օլան միւտտալիաթը չիմտիլիք նաղար ը տիգգաթա ալընմամըլ իտէ տէ իլէրիտէ, ալը-նաճագ տըր: Ալմանիանըն միւտտալիաթը իտէ սըրֆ իգթիսաաթի պիր մահիլլէթի հաիլ օլտա-ղունտան օ եօլտա նաղարը աիգգաթա ալընա-ճագ տըր: Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի, Չարըն նուֆուզու թահթընտա պուլունան էրմէնի քի-լիսէլէրինէ միւտալիլէ հազըրնտան սարֆ ը նաղար էթմիշ տիր: Անճագ Բուս մուհաֆաղա-քեարան ֆըրգասընտա Ինկիլթէրրանըն Տէրի-սաատէթտէ եէրլէչմէսինտէն վէ Բուսիանըն Պահր ը Սիյահ հալգէսինտէ թէէմին ի նուֆուզ էտէմէյէճէյինտէն, քէզա Պաղտա չըմէնտը-ֆէրլէրի մէսլէլէսի տօլայըպըլա, Ալմանիանըն իթիլաֆտա պուլունաճաղընտան դօրգուլույօր:

Բայխչիտսը

Մ Ո Ւ Ի Մ Ա Պ Է Բ Մ Թ

Վ Ա Ն Ձ Ջ Ն Խ Շ Տ Մ Է Թ Ի

Արքիեպիսկոպոս Ա. Ն. Ս. Յարութիւնեանցն Մարտոս իւմ է իրանի մէքթեպի բաւկաթսինէ իրաւ էրթիյի պիր սըրաւ նուրգլարսան իգրիպսաւ էթիւմիս օրի:

Մարտոս

Ս. Պ. Թէրզիեան

1. Բունանի իշնի ֆհեսիսի: Մէլէքիւթ Ուլլաի չօգտան զէմինաւ պաշայըպ անըն թէքմիլ զալէպէսի իշին պիր թաղըմ բունանի գուվէթէր իշէյօրսաւ տա կէօրիւնիւր վասըթալարաւ—իշնիւթէր տէ ինթիյաւմ վար իտի: Յիսուս րէսուլլարը թային էթմէսիլէ պու ինթիյաւմ տօլտուրուլոր: Ումուսէն հէր միւմին Բրիստոսըն իշնիս իտէ տէ, խուսուսէն պիդ անը էօմր մէլգուլիլթի տէյիւ ինթիսաւ էտէնէր պու իշին նէ տէմէք օլտուրուլոր պիլէլիւմ: Պիդ «Ալլահ իլէ էմէքտալըզ» իշիմիլին թապիւթընը պիլէլիւմ: քեանիւնէր հալին տէ զաւմը Ալլահա թաղտիւմ էտէրիդ, փէյղաւմիլէր հալինաւ Ալլահաւան փէյղամ ալըպ զաւմա թէպիլդ էտէրիդ, րէսուլլէր հալինաւ պիլտիյիմիլէ չէհատէթ էտէրիդ: Պու խըտմէթէր պիլգիւմ Ալլահ իլէ շախսի իրթիպաթտա օլուպ անըն իշինի սէվէր իտիյիմիլի պէյան էտէրիլէր:

2. Բունանի իշնիսին հաւանի մեշղուլիյեքիլի: Մախֆի իշիմիլ վար տուս վէ Բիթ. Մուգ. միւթալէսար: Խարիճի իշիմիլ տէ վար բունանի իրտմէթէր իշին թէտարիք վէ անլէրին վաղթընտա իճրասը: Ֆէրալէր իլէ միւսանէպէլէրին ֆալտէլէրի վար տըր. չօպան ճէմաւթըն հալընաւալինա օլուր, ճէմաւթը քիլիսէյէ ճէլպ էտէր, անլէրին մուհապալէթինի զաղանըր: էվէր սըրա իլէ, միւսաւթ իւզըրէ, Բիպ. Մուգ. էլտէ օլարապ զիյարէթ էտիլմէլի: Չօպան քիլիսէնին սըրֆ անվալը բունանիյէսին նաղարէթ էթմէլի, քիլիսէ մէճիլսինի տախի իտարէ էտիպ անլէրի քէնտի բունանի վաղիֆէլէրինէ ույանըզ սաղաւմալը: Բիլիսէնին րէսմի իրտմէթէրինին իճրասը տախի չօպանաւալտ տիր:

3. Բիթապըմըզ վէ մատտէմիդ: Բիթ. Մուգ. վէ անըն միւստէրիճաթընը էյի պիլմէլիլիդ. անըն թէֆսիրի իշին խարիճտէն ալապիլաւիլիմիլ ճիւմէ մալիւմաթը էլտէ էթմէլիլիդ. վաղ մատտէմիդ Յիսուս Բրիստոս քէնտիսի օլմալը տըր: Թալիւմաթ, ալին ու տտէթէր, ֆըր-

գալար, քէզալիք Բրիստոսըն թէճէսալուիւ, զըյամը վէ սաիրէ հաղըքնտա ալիմէր արասընտա ճարի օլան խաւաւսի գանըլար վա մատտէմիդի թէշքիլ էթմէլի տէյիլ: Խէլասաւալա մատտէլէրտէն պահա օլուսմալը, հաթթա իլմի իլանիյէ ախտ հէր մէսէլէ վաղ մատտէսի օլամալը: Իլհամ, Բրիստոսըն ի.քինճի գուհուրը, Շաքաթ վէ վաթթիլ կիպի մէսէլէլէր խիլասաւ շարհալինաւ կէօսթէրիլմէմէլի: Հէր պիլտիլիմիլի տէյիլ, Ալլահ ատէմի հալինաւ զաւմըն ինթիյաւմա էլզէմ օլան հաղիգաթլարը սէօյլէմէլիլիլ:

4. Խըզմէքիլիսիլ: Սալթ սէօյլէմէք խաթըրը իշին սէօյլէմէլի տէյիլիլ. սէօյլէմէք պիր փէյղաւմըմըզ օլմալը տըր: Թէտարիքսիդ սէօյլէմէպիլիլիլ տէյու թէճրիպէ օլուսմաւալըյըզ, պու մուլիլըր պիր ատէթ տիր: Բիթապը Մուգատտէս վէ սաիր մէնպատան քէրէսթէ թօլաւալըյըզ, վաղարը թահրիլէն հաղըրալըպ մէալընը էզպէր էթմէլի: Վաղ մատտէլէրի մուսյէն օլուպ պաշ ֆիքըլէրինի էլտէ էթմէլի: Խըտմէթէրտէ զաւմա թէճսիր իշլէթ վէ պու մաղսէտ իշին ճէմիլէթ իլէ ալաղատա պուլուս: Կէօղին հէր սընֆ իւզէրինաւ օլուս: Բիթապը Մուգատտէստէն կէթիրալին խաթիլարալը թամմ օլտուրուլիպի սէօյլէ: Խըտմէթէ կիթմէգտէն էվէլ ֆիքըն վէ դալպէն հաղըրըզ կէօրմէլիլիլ, Ալլահ իլէ միւսաղաթ էտիպ անըն իլէ պարըչմըլ օլմալըյըզ: Վաղ մատտէլէրի վաղթըն անվալընա վէ զաւմըն ինթիյաւմա մուվաֆըզ օլմալը: Վաղ զըսա, էն էյիսի հարըմ սաաթ, էն ուղուր զըրգ պէշ տաղիլէ օլուս: Ուզուս տուս էթմէ, կէօսթէրիլտէն ոաղըն. պու սանա իղթիրապ սէպէպի օլուր, սէօյլէտիլիմիլի հաշամալըյըզ: Էհալինին թաղպիւր վէ մէտիլէլէրինաւն թէճսիրլէնմէլիլիլ: Խըզմէթիլիլի պաղէն թէնդիլ վէ սըրաւ սընը թէպալի էտէպիլիլիլ: Մէվիլէմիլըն մաղսէտինի խաթրտա թութալըմ, պիր կիւնահալը ույանտըրմաղ կա պիր միւսմէնէ զըտա վէրմէք տիր: Խուսուսի ատէմէլէրէ, կա պիր սընֆա վաղտա սէօղ տօգուստուրմաղ ճաիլ տէյիլ տիր, Ալլահըն էլիլէրի իտիյիմիլի ռուսութմալըմ:

5. Միւշիլաք վէ խիլիյաղարընը: Միւշքիլաթըմըզ իքի նէվ տիր. պիրի վաղիֆէմիլին խարիճինաւ թալէպ օլուսան իրտմէթէր, ի.քինճիսի ճէմաւթըն զըզլարընը նիշանա-

մագ, իսկ թէվզի, հիւքիւմէթ վէ մէքթէպ ումուրունա պագմագ, չիրքէթէրէ նաղարէթ էթմէք, քիլիսէնին իրատ վէ մէսարիֆինի թանդիմ էթմէք, եէքտիկէրիյէ միւնաղաա էտէնլէրի պարըշտըրմագ վէ սաիրէ: Պու նէվ միւնքիւլթըն էօնիւնիւ ալմագ իչիւն, ճէմաաթըն խարիճի ումուրունա դարըշմայաճաղընը չօպան փէշինէն պիւտիրմէլի: Հէր կէօնէ իչ իչիւն խուսուսի գօմիթէլէր թային էտիպ քիւլիսէյի իտարէ ի դաթիյէյէ ալըշտըրմալը: Չօպան վէ քիլիսէ մէճիւսի պու կիպի իչլէրտէն ինթիրագ էթմէլի, քիլիսէնին նիզամնամէսինէ կէօրէ իչլէյիպ էքսէրիյէթ դաիտէսինէ ըիայէթ էթմէք սալիմ թարիգ տիր: Տախիլէն թէսա-տիւֆ էթտիյիմիդ միւնքիւլթ՝ ճէմաաթտան գրիթիգա օլունմամը, մաալըմըղըն մըգտարը քեաֆի օլմամասը իլէ պէրապէր, վաղթընտա վէրլիմէմէսի, քիլիսէյի ալէյիմիգտէ թահրիք էտէնլէրին պուլունմասը վէ սաիրէ: Հէր հան-կը նէվ միւնքիւլթ էօնիւնտէ Չօպան աթվա-րընտա սօն տէրէճէ մուհապպէթ վէ լէթաֆէթ կէօսթէրմէլի, ճէմաաթ էֆրատընը դէմ էթմէքտէն իճթինապ էտիպ հէր քէս իլէ միւ-միւսալէմէթտէ պուլունմալը: Հիչ պիր թա-րիգ իլէ իսթիպտատ լուհը կէօսթէրլիմէլի: Ազլէ իլէ չօգ օղրաշմալըպ չարը վէ պաղար-լարտա սըգ սըգ կէօրիւնմէլիմ: էօտիւնճ փարա վէրմէքաէն իճթինապ էյլէ. գալի սիյ-րէթ սահրպի օլ. էնլի պէյթիլն իլէ էյի օլ. չօպանըն դէվճէսի քէնտինէ մուվաֆըգ օլմալը տըր:

Իմթիյաղարըմըգ Ալլահըն էլլիսի օլմամըգ գալմըն մէտինի դազանմամըգ, ֆամիլիւմըղըն իտարէսինի տիւնիւ ատէմլէրինտէն զիյատէ սուհուլէթլէ էլտէ էթմէմիդ, վաղթըմըղըն էլի-միգտէ օլմասը, Ալլահըն միրասը օլմամըգ, ճէլալըն սօլմագ թաճընըն վատը վէ սաիրէ:

ՉՕՃՈՒԳԼԱՐԸՆ ՍԸՀՀԷԹԻ

Վալիտէնին սիւտիւ քեաֆի վէ սըհհէթինճէ պիր մանիէ հօգ իսէ չօճուղա էն միւքէմմէլ թաամ վալիտէսինին սիւտիւ տիր:

Սիւտ սնասը ալմագ մէճպուրիյէթի վար իսէ սըհհէթտէ պէրքէմալ վէ կէնճ օլմասընա տիգդաթ էտիլմէլի տիր:

Չօճուղա նիչասթէլի եէմէքլէր վէ արարօթ եէտիրմէքտէն իսէ խալիս ինէք սիւտիւ էն-վէնի ի չէրէյն տիր:

Նիզամի սաաթլարտա էմղիրիլէն չօճուղըն

սըհհէթի մէթին, վալիտէսինին դալպի սաքին օլուր:

Սաղլամ պիր չօճուղուն 24 սաաթըն 18—20 սաաթընը ուղու իլէ կէչիրմէսի իճապ էտէր: Փէք ազ միւսթէսնա իլէ չօճուղ 2—3 այ-տան էվլէլ պաշընը հաստըգտան գալտըրա-մասըղը կիպի 5 այտան էվլէլտէ օթու-րամաղ:

Մընճը այ ումումիյէթլէ եիւրիւմէք վաղթը տըր, պիր ազ սօնրա օլմասըտա հիչ պիր խաս-թալըգ իմա էթմէգ:

Չօճուղարըն սիւտտէն քէսիլէճէքլէրի վաղթ 10—14 այլըգ օլտըղարը վաղթ տըր, տիգդաթ օլընսըն քի պահար պիթիպ հաղըն սըճաղարը պաշլատըղը մէվսիմէ թէսատիւֆ էթտիրիլմէսին:

Չօճուղարըն աշվալը սըհհիյէլէրինէ կէօրէ անլէր 9 այլըգ օլտուգտան սօնրա վալիտէլէ-րինին սիւտիւնտէն մասա պաղը խաֆիֆ թաամլար եէյէպիլիլէր:

Չօճուղարտա նապղըն պիր տաղիդէտէ վուրուլը 140տան ֆաղլա օլտըղընտա (էյեր պու շէյ չօգ եէտիրմէքտէն տէյիլ իսէ) խաս-թալըգ իմա էտէր:

Պէյազ դայմաղ կիպի տիշ, հազմուա րա-հաթսըղըգ օլտըղընը, գըրմըղը, գուրու վէ սըճաղ օլան ալ իսէ պաղըրսագտա իլթիհապ պաշլատըղըն, տիշին սարը վէ քիրլի օլտըղը գէման իսէ գարա ճիյերտէ րահաթսըղըգ օլ-տըղընը խապթ էտէր:

Եիւղէրին ֆէվզէլատէ լալէլէնիպ գըղար-մասը գըղտըրմանըն (fever) մէվճուտիյէթինի իսպաթ էտէր:

Չօճուղարտա տէվամի վէ պէլլի պիր ին-ճէլիպ դաիֆլէնմէք էսաոի պիր խասթալըղըն մէվճուտիյէթինի իմա էտէր. տիգդաթ էթ քի զըտասըղըգտան իլէրի կէլէն պիր զաիֆլէն-մէք օլմասըն:

Չօճուղըն էլի իլէ պաշընը սըգմասը հախօտ պաշընը վալիտէսինին կէօքսիւնէ պասըպ աղ-լամասը՝ դուլազ սանճըսը մէվճուտ օլտըղընը խապթ էթտիյի կիպի, փարմաղընը արա սըրա աղղընա սօգմասը տախի պօղաղըն միւնթաճը թէտալի իտիյինի իմա էտէր:

Չօճուղտա պէօյիւմէք ամէլիյաթը իլք սէ-նէսինտէ փէք սէրի տիր, պիր հաշըն խիթա-մընա գատար 6տան 7 ինկ փարմաղ ուղար, հալպու քի 2 հաշընտան 16 հաշընա գատար վասաթ հիսապ իւղրէ սէնէտէ անճագ իքի

փարմագ երեքսէլիր, 16տան 20 հաշնա դա-
տար իսէ սէնէտէ պիր փարմագ երեքսէլիր,
էօյլէ հիսապ օլունմուշ սոր քի իքի պուշուգ
հաշնտա օլան պիր չօճուզըն պօյը, քէմալի-
յէթինտէ վասըլ օլաճաղը իրթիֆաըն հա-
րըսը սոր:

Չօճուզըն սըհնէթինին իլէրի հա
րէքէթինի անլամագ իչին հէր իքի ալտա պիր
վէզն էաթիմէսի լաղըմ սոր: Սըհնէթտէ օլան
պիր չօճուզ հէր ալտա 120—140 տիրհէմ արթ-
մալը սոր, թարթըտա հիչ արթմայան, այնի
վաղըթտա էքսիլմէյն չօճուզար (տիչ մէվ-
սիմի տէյիլ իսէ) թամմ սըհնէթտէ տէյիլ տիր-
լէր:

Պէշտէն սէքիզ այլըգ օլտուզլարը գէման
տիչ չըգարմագ մէվսիմէրի օլըպ պէօյիւք
խասթալըզլար գատար հայաթընը մուխա-
թարայա կիրիֆթար էտէրլէր:

Շէհր տէրոնինտէ պուլաշըգ իասթալըգ-
լար օլաղըր գէման չօճուզլարը սօգաղլարա,
համամ վէ գօմշույա կէօթիւրմէմէք իգ-
թիզա էտէր:

Դըզ վէ էրքէք չօճուզլարըն պէօյիւմէք
չաղլարը հէքսիկէրինտէն Փարզլը օլտուզու
իչին չօգ վալիտէյնէ մուճիպ ի էնտիչէ տիր:
Աթիտէքի ըգգամլար մէղքիւր: միւշքիւլաթըն
գալարըլմասընա հարտըմ էթմէլի տիր:
չէօյլէ քի վասաթ հիսապը չըգարըլարագ,
կէօրիւլմիւշ տիր քի, իւք պէշ հաշլարընտա
զըզ վէ հրֆի չօճուզլարըն պէօյիւմէք նիս-
պէթլէրի այնի իթիպար օլընմըլ սոր, 5տէն
10 հաշլարընա գատար օղլան չօճուզլար գըզ-
լարտան տահա աղլըր վէ տահա ճիւֆսի օլուր-
լար, 10տան 15 հաշլարընա գատար իսէ գըզ-
լար օղլանլարը հէմ սըգթիք հիւս պօյսա թէճա-
վիւզ էտէրլէր: 15տէն 20 հաշլարընտա թէք-
րար օղլանլար գըզլարը կէչիպ 23տէ քէմալի-
յէթին սէմթ իւր ըասընա հէթիչիլլէր, գըզ չօ-
ճուզլար իսէ 15 հաշլարընտան սօնրա փէք
աղլըր պէօյիւլիպ թէտրիճէն 20 հաշլարընտա
հատը քէմալիյէթլէրինէ վասըլ օլուրլար,
24տէն 34 հաշլարընա գատար էրքէքլէր պէլի
պիր ֆարզ կէօսթէրմէտիքլէրի հուլտէ գաւըն-
լար իրթիֆատա $1\frac{3}{4}$ փարմագ պիր թէնէզլիւ
կէօսթէրլէրլէր:

Իսկէնհրումն.

ՏՕԳԹ. Ս. Կ. ՄԱՄԱԼԵԱՆ

ՄՈՒՀԱՐԵՊԷ Ի ԱՒԻՐԷՆԻՆ

ՕՍՄԱՆԼԵԼԱՐԱ ԻԹԱՐԱԹԸ

Շու սօն վազթլարտա մէմլէքէթիմիզ միւս-
հիչ ֆէլաքէթլէր վէ ազիմ պիր պուհրան ը
սիյասի իչինտէն կէչմէքտէ տիր: Իթալիա մու-
հարէպէսի ատէմ ի մուվաֆֆազլիյէթիմիզլէ խի-
թամփէզիր օլուր օլմագ, իչթէ սանա պիրտէ
Պալզան մուհարէպէսի! Տահա իւշ պուշուգ կիւն
էվվէլ տէվլէթ ի Օսմանիյէնին պիր զըսմընը
թէշքիլ էյլէյէն վիլայաթտան մատուտ օլան
Պուլզարիսթան, Սըրպիսթան, Եոնանիսթան
վէ Գարատաղ կիպի հիւքիւմաթ ը սաղիւրէ,
պիր վազթ օրտուլարընըն գուվվէթ վէ սաթ-
վէթ ի ֆէվզէլատէսիյէ Րուսիա, Ավսթրիա հի-
պի տիւվէլ ի մուաղլամայը, էվվէթ, հաթթա
պիլիւն էվրօփա միլէլ ու ազվամընը թէհ-
սիտ, թէտհիչ էտիպ թիր թիր թիրթիւտէն մու-
ազզամ վէ միւհիթէչէմ Օսմանլը իմփէրաթօր-
լուղունա դարչը իլան ը հարպ էթմէյէ ճիւրաթ
էթտիլէր: Թարիխին գանլը մուհարէպէլէր
սահիֆէլէրինէ պիր թաղըմ գանլը սահի-
ֆէլէր տահա իլավէ օլունմաղա պաշլատը:
Լաքին մաէթթէնսսիւֆ թալի ի հարպ պիլիւ
նէ հավէր օլմատը. նասիպիմիզ հինէ մաղլու-
պիլիւթ վէ ատէմ ի մուվաֆֆազլիյէթ! Իրին ա-
լէմ ի մէտէնիյէթ նազարընտա խէճալէթ!:

Պօյլարընըն գաչ դարըլ օլտուղունու պիլ-
մէյրպտէ հիւքիւմիզ սըչրայան, վէ լաֆտան
անլամայըպտա քէօթէք իսթէյէն շու պիր գաչ
չըմարըլ չօճուզլարա պօյլարընըն գաչ դարըլ
օլտուղունու կէօսթէրմէք վէ անլէրի ալաղա-
րընըն ալթընտա թաիթա դուրուսու կիպի թէ-
փէլէյիպ էղմէք վազիֆէ ի մուգատտէսիյէ
միւքէլլէթ օլան շանլը ասաքիրիմիզ, վէ պէ-
հատըր զապըթանըմըլ պու պիր գաչ չըմա-
րըք չօճուզլարըն, պիր ալունճ չօպանլար,
գասսապլար, կարսօնլար, գայտաճըլար վէ
փալիզարեսլար կիւրուհունտան իպսրէթ օլան
սէֆիլ վէ սաղիր էչգըյա չէթէլէրինին հուզու-
րընտա ազիմ մաղլուպիլիյէթ վէ հէյիմէթ տիւ-
չար օլույօրլար:

Ճիլվազը պու նէ՝ տիլսուզ պիր հալ ը էսէֆ
իչթիմալ! Պու նէ՝ էլիմ վէ պաիս ի ար ու հի-
ճապ պիր վազիլէթ տիր!:

Լաքին, է՛յ վաթանտաշար, գաթիյէն մէյուս
վէ մէֆթուր օլմայալըմ, թալի ի մաքիւսիմիզ
իչին աղլայըպ ֆիղան էթմէնին հիչ պիր
ֆարտէսի հօգ տըր: Հայաթ ը ազվամտա

Թապտար տէվրէլէր օլտուղու կիպի սու-
ղիշնադ սաֆհէլէրտէ պուլունուր, պիր
գաւմըն ազամէթի իսէ պէօյլէ ֆէլաքէթ
զէմանլարընտա իպրազ էյլէտիյի մէթա-
նէթ վէ ճէսարէթլէ թէսայիւն էտէր: վէ պու-
սայէտէ մանէն պիր չօզ դարարլար պիլէ թա-
միր օլունուր: Հէլէ պիր գաւմըն ինթիպա-
հընա թարիթին պէօյլէ սէհաիֆի էլիմէսի գա-
տար հիչ պիր հատիսէ պատի օլսմազ:

Լաքին նէթիճէ ի հարպ հէր նէ տէ օլսա
պիզ պէնէմիհալ մաղխին վէ հալը հազըրըն
պու միւթէատտիտ վէգայի վէ մէսարիպ ի
էլիմէսիտէն միւթէնէպիլի օլարազ իպրէթ
ալմազ մէճպուրիյէթիտէ պուլունուրօրուզ:

Էլվիկըս. — Պիզ Օսմանլըլար, արթըզ էյիճէ
էօյրէնմէլի վէ պիլմէլիյիզ քի, իպզա ի մէվ-
ճուտիյէթիմիզ վէ թէմին ի իսթիգպարմըզ
իչիւն տէվր ի Համիտին սըֆէթ ի մախսու-
սէսի օլան զուլմ վէ իսթիպտատ վէ լա-
գայտի, ճիտտիյէթսիզիք վէ մէսլէքսիզիք
իշէ եարամայօր: Շիմտիքինտէն փէք
ղիյատէ գուվլէթլի վէ մունթազամ պիր օլ-
տունըն լուզումը մունարէպէ ի ախիրէ միւնա-
սէպէթլիյէ թէպէյիւն էթմիշ իսէ տէ, սըրֆ
գուարէթ վէ սաթվէթ ի ասքէրիյէ տէ քիֆա-
յէթ էթմէյիպ՝ մահիրսնէ վէ ազիլսնէ քիսա-
պիր ի սիյասիյէ տէ լազըմ տըր: Պազէն պիր
տէվլէթ գուարէթճէ նօզսանընը սիյասէթճէ
քէմալըյէ թամիր էյլէր, վէ քէնտի հուզուզ
վէ մէնաֆիլին պիր տէրէճէյէ գատար պու
հօլտա թէէմին էտէպիլի:

Սանիյէն. — Էյիճէ ֆէհմ էթմէլիյիզ քի, պէզա
վէ մէվճուտիյէթիմիզի սըրֆ գուվլէ ի ասքէրիյէ
լիյէ մունաֆազա էտէմէտիյիմիզ կիպի, հալընըզ
թէտապիր ի սիյասիյէ իլէ տախի միւտաֆաա
վէ թէմին էտէմէյիզ: Պու խուսուտտա էն զի-
յատէ միւթմաճունիլէյի պուլունուրօրուզ չէյ
մեհեհիյէթի հազիզիյէ տիր: Թէէսսիւֆ էտէրիզ
քի պիզ հէնուզ մէտէնիյէթ հա թէմէտտիւն
լուզէթիլին մանա ի հազիզիլին անլամայօրըզ
վէ մէտէնիյէթին անճազ գապուզուհա սարըլը-
յօրըզ: Թէմէտտիւն տէյէրէք, մէմլէքէթիլէթ-
լէկրաֆլար, —գաթըրճըտան սօնրա մահալը
մազսուտունա վասըլ օլմազ իւզրէ—թէլսիզ թէ-
լէկրաֆլար, —մաքինալարը իլլէմէմէք իւզրէ—
թէլէֆօնլար—միւսթմաճէլ օլուրոս պիր սաաթ-
տա թէաթի ի էֆքիար էտիլմէմէք իւզրէ—
հալա կէմիլէրի, —քէմալը ինթիմամլէ թօրպա-
տա մահֆուզ գալմազ իւզրէ — չըմէնտը-

ֆէրլէր, թրամվայ ար, օթօմպիլլէր, էլէքթը-
րիք զիյալարը, էճնէպի գուլմիւնիալար թանթ
ը իտարէսինտէ օլուրսա փէք մունթազամ
պիր սուրէթտէ իտարէ օլունմազ իւզրէ—
թէաթրօլար, գաղինօլար, —ախլազը թէհլիպ
էտէն տէլիլ, պէրաքս իֆսատ էտէն նէվտէն
օլմազ իւզրէ— վէ սաիրէ իլէ սօլտուրմազ,
գուվլէթլի օրտու վէ տօնանմալարա մաղիք
օլմազ, —մէպատի ի էսաթիյէ վէ մունթմէսինի
գուվլէտէն ֆիլիլ իխրաճէթմէմէք չարթըլա—
էվրօֆա ազվամը մէտէնիյէթիլին թաթպիզ էյ-
լէտիքլէրի նէվտէն պիր իտարէ ինիւթիւմէթ վէ
քիւթլէ ի նիզամաթ գապալ էթմէք վէ սաիրէ
անլաքըլլօր: Հէփ պունլար ալ մէտէնիյէթին
անճազ գապուզը օլուպ, հազիզի մէտէնիյէթ
իսէ պունլարտան փէք ֆարքը տըր: Հազիզի
մեհեհիյէթին էսաքնտա, տէվր ի մէշումը
իսթիպտատտա թէքէլիւմէ պիլէ ճէսարէթ է-
տէմէտիյիմիզ, լաքին տէվր ի մէրութիլլէթլին
իլէ էյամընտա փէք միւսթիֆանէ իսթիմալ է-
տիպ, տիհանըմըզտան պիր լահէճէք տիւ-
չիւմէտիլիմիզ, Հիլլէիյէ, Ասպէր, Միւսալպար
վէ Ուլտալիյէ քէլէմաթը մուգատտէսէթիլին
իմա էթտիյի մէպատի ի լուվլէյէ պուլունուր:

Մէմլէքէթիմիզտէ, պու էիւքսէք մէպտէլէր
պիր քէրրէ գուվլէտէն ֆիլիլ իխրաճ էտի-
լէճէք օլուրսա, արթըզ իսթիպտատ վէ փթի-
սաֆ, իղթիշալ վէ իսթիլալ, չուրիշ վէ իս-
հան, գըթալ վէ ճիտալ, գահթ ու գէլա, թի-
ֆօ վէ գօյէրա, ֆազըր ու սէֆալէթ պիր տանա
գըլամ էթմէմէք իւզրէ տէֆն էտիլիպ մաաու-
միյէթ ի էպէտիյէյէ մահքիւմ օլաճազ վէ բանը
հէրինէ պէյն էլ էհալի իչրիւրաֆ վէ քալիլսն,
մուհապպիք վէ մեկիսսէք, սիւֆիւն վէ աւալիշ,
հեհիյէք վէ ինթիզալ, ռեֆան վէ պպսէք, սրի-
հէք վէ աֆիյէք, քիշէպպիւսի շախի վէ մա-
մուրիյէք թէզարըիւր էտէճէք աիթ: Պէօյլէճէ
գուվլէթլի պիր քիւթլէ ի վահիտէ թէշթիլ էտէ-
ճէյիզ, վէ իշթէ օլ զէման հէր նէվ ֆիլուզաթ
վէ պէրէքիաթը թապիլիյէ մէնպար օլուպ նաաի-
պի պիր ճէննէթ օլմազ լազըմ կէլէն չու մէմլէ-
քէթիմիզ ֆիլ վազը պիր ճէննէթ օլաճազ տըր:

Մէտէնիյէթ ի հազիզիյէթին դարուրիյաթըն-
տան պիրի տէ մէարիֆ տիր, իլն ու իրֆան
տըր: Իլն ու իրֆանտան պի պէհրէ օլան պիր
գալմ սահնէ ի մէտէնիյէթ վէ թէրազըրա
գաթիլին էիւքսէք պիր մէվզի ինրազ էտէ-
մէզ: Էլնէվմ էօյլէ պիր տէվր ի թէրազըրա
հալայօրըզ քի թէճէլլիյաթը ֆիքրիյէ վէ իւ-

միյէ օրմայլընճա գուՎվէ ի ասքերիյէ , թէտա-
պիր ի սիյապիյէ վէ սաիրէ իլէ մուվաֆֆադի-
յէթ մուհալ տըր , պէլքի տէ իմքեանսըղ տըր :
Պիսաէն ալէյհ , պէյն էլ էհալի մէարիֆին նէչը
ու թաւրիֆի իչիւն մէմլէքէթին հէր թարա-
ֆընտա մէքեաթիպ ի մունթազամէ թէնսիս վէ
քիչաա էթմէք վէ միւմքլին օլան հէր վասը-
թայը իսթիսալ էթմէք վէճաիպ ի ագտէսի-
միգաէն տիր :

Շիրմահի, կէլինիդ, է՛յ միւսկթէհէմ վէմուսազ-
գէզ վաթանտաշլար, արթըզ ճիտտի վէ հա-
զիզի սուրէթտէ թէմէտտիւնէ աշ էստէլիմ վէ
ալէմի մէտէնիյէթէ պիզլիմ տէ թէմէտտիւնէ
խաթիտաւորմը, օլտուզունու իսպալթ էստէլիմ,
հալընըզ տէվրի իսթիպատատտա տէյլի, իլլա
տէվրի մէշորութիյէթտէ տախի իրթիքհապ էյ-
լէտիյիմիդ օլ սէիյհաթ վէ խէթիյաթ ք միւսթէ-
նէվլիէտէն քհաթիլէն հազայը սըյըրալըմ,
զուլմ ու ֆէսաա, ինթիրաա վէ իսթիլաա
իւզէրիւնէ թէէսիա ի հիւքիւմէթ էթմէյէ-
լիմ, անանաթըն վէ թէէսիրաթ ք իրաաի-
յէնին էսէրի օլարազ մէնաֆի ի ունսուրիյէ վէ
խուսուսիյէմիդ իչիւն մէնաֆի ի միլլիյէ վէ ու-
մուսիյէմիզի փայմալ էթմէյէլիմ, էմին օլալըմ
քի պիզ մէմլէքէթիմիզի նէ գատար մէմուր
չէն վէ ապատան, էհալլիմիզի, պիլա թէֆրիզի
ճինս ու մէզնէպ, նէ վատար միւսթէպլէմ, մէ-
սուտ վէ միւրէֆֆահ դըլարսազ օդատար գուվ-
վէթլի օլուրուզ, ալէմի մէտէնիյէթլին հիւննի թէ-
վէճճիւհինի դազանըրըզ, վէ պէօլլէճէ ֆիլ հա-
զիզա մուսազղամ վէ միւսկթէչէմ պիր Օսմանլը
հիւքիւմէթի թէշքիլ էթմէյէ մուվաֆֆազ օլու-
րուզ, վէ իշթէ օլ գէման պի ինսաֆանէ պիզէ
թէարրուզաթտա պուլունանլար վէ հայսիյէ-
թի միլլիյէմիզլէ պիր փաշավլա կիպի օյնա-
յաշլար պիզէ գօրգու վէ հիւրմէթլէ հազլաշ-
մազա մէճպուր օլաճազլար, վէ վաթանը
մուսազգէզիմիզ իչիւն թէքորաթէն պիր սիմայի
նէճաթ ու հայաթ թէպէնսիւմ էտէճէք, վէ
պիր տէվրէ ի իզ ու ճէլալ պաշլայաճազ սըր:
Քհա՛չքի օլ էյամր միւսպարէքէ թէզ կէլէիտի

ՃԷՄԻԼ Ա. ՊԱՊԻԿԵԱՆ

Այժբաւս, Մ. Թ. Գօշեան

Phlym . 21 . 1912

ՄԻԻԹԱԼԻԱՆԸՆ ԱՏԻՄ ԻԻԶԼԻՆԻ, ՕԼԱՆ ԹԻԼԻՍԻՐԻ
 «ՄԱԿԻՄ ԲԼԵՏԻ ԲԼԵՏԻՆԵՒ ԵՐԱԿԱՆՏԱՅԻՆ ԿԻՅԻ ԵՐԻ:»
 ՄԵՐ ԱՄԱՆ

ՎԵՐ. Օ. Ս. ՔԷՌԵԱՆ, ԲՐՈՅ

Ֆիգըր Ի ինսան պիր պաղչէյէ միւշապիւն տիր քի, հէմ միւնապի պիր սուրէթտէ թիմար էտիւէպիւր, հէմ տէ հիւզ իւսթիւ պրադըրապիւր: Յազաթ կէրէք իմար էաիլսէ վէ կէրէք իհմալ էաիլսէ, օ մութլազ մահաուլ մէյտանա կէթիրէճէք տիր: Էկէր պաղչէյէ ֆաիտէլի թօխումլար էքիւմէմիլսէ, մուզիրը թօխումլար օրայա տիւշէրէք, քէնտի ճինսինտէն օլսն օթլար մէյտանա կէթիրէճէք տիր: Թապիաթլն շաշմազ գաիտէլէրնտէն պիրի տաթի պու տըր:

Ֆիքրի ի խնամարի իշխան տախի քէյֆիյէթ
այնի սիր: Հէր պիր ֆէրա քէնաի ֆիքր պազ-
չէսինին եէկեանէ պաղչէվանը տըր, վէ պիր
պաղչէվան քէնաի պաղչէվանէքի մուպիրր օթ-
լարը քէօքիւնառն չէքիպ, բէնիկեարէնի չի-
չէքլէրին վէ լէզիզ մէյվէլէրին հուսուլիէզի
օլմասը իշխան աղլէրէ մէյտան վէրտիյի կի-
պի, խնան տախի նափաք վէ ֆաիտէ-
սիզ միւթալէալարըն մուգիրր օթլարընը
քէօքիւնառն չըզարըպ, թէմիզ, ֆաիտէլի վէ
միւսթաղիմ միւթալէալարըն մէյվէ վէ չիւքիւ-
ֆէլէրինի հուսուլա կէթիրմէք մէճպուրիյէթի
թահթրնտա սիր:

Պիր Ֆրեանս՝ պիր թօխուժտան հուսուլէ
 Էլէլիպ, անարդ մէվճուտ օլմատըդը կիպի, ա-
 տէմին հէր պիր մուաժէլէսի տախի միւթա-
 լէանըն կիզլի թօխումլարընտան նէպան
 էտիպ՝ անարդ մէվճուտ օլմամաղլար :

Ատէմօ՛ ֆիւնուռնը զարիֆէնին մէյտանա
կէթիւրէպիւտիյէ պիր էսէր օլմայըպ, տախիմ
նէշլ ու նէմա պուլան պիր վարըդ սըր : Նէ-
ճիւզ վէ իւահի պիր սիյրէթ պիր շախա թէ-
սատիւֆէն հա պիր աթիյէ հալինտէ պախշ օլու-
նան պիր մէվհիպէ օլմայըպ, ատէմին էօյլէսի պիր
սիյրէթէ մալիք օլմասը իշլան, նէճիւզ վէ ի-
ւահի միւթալէաթ թարիզինտէ սէպաթ իւէ
սիւլիւք էթմէսի կէրէք տիր, վէ պուռուն
մուղայիրի օլարադ էսնա վէ հայվանի պիր
սիյրէթ էսնա վէ հայվանի ախշիւնճէլէրին
պարուրի պիր նէթիճէսի տիր :

Միւթալէա պիր ճէպխանէ օլուպ, օլ
տաիրէտէ պիր ֆէրտ պիղղաթ քէհտի հէտիլէ
իմպ էյլէտիլի տիւաճը քէհտի խարապը իլիւն

խթիմալ էտէր, պիր տիկէրի իսէ, այնի միւ-
թալէա սիւահընը քէնտի էսնա մուծիւզ վէ
արդուլարընը մահվ էթմէք վէ քէմալէ
վասըլ օլմադ իչին պիր վասըթա հալինտէ
խթիմալ էտէր:

Վիւճուտ ֆիքրին պիր խըտմէթ քիարը տըր,
օ տաիմա ֆիքրին էմրինէ իթաաթ էյլէր իսաս-
թամիզաճ տիւչինճէլէր՝ խասթամիզաճ պիր
վիւճուտ մէյտանա կէթլրիր: Իլլէթան աս-
լայը դօրգու իչինտէ կաչայան քիմտէլէր էն
թէզ իլլէթ գափան քիմտէլէր տիրէր: Մէ-
րազ վէ էնտիչէ վիւճուտը աճայիւ պիւրաթ
իլէ փէրիչան էտիւ իլլէթին տուխուլ իչին
հօլ հաղըրլար:

Վիւճուտ ի ինսանի զայէթլէ նաղիք վէ
հէնի շէք ու պիչիմ գապուլ էթմէք խաստէսինէ
մալիք օլան պիր ալէթէ միւշապիհ օլուպ,
անա թէէսիրաթ իճրա էտէն միւթալէաթա
կէօրէ թէպէտտիւլ էտէր: Թէմիզ միւթալէա-
լարտան, թէմիզ պիր էօմր վէ թէմիզ պիր
վիւճուտ հասըլ օլուր: Նափաք պիր ֆիքրտէն
քիրլի պիր էօմր, վէ չիւրիւք պիր վիւճուտ
նէշէթ էյլէր:

Միւթալէա աթվար վէ էօմրին մէնպար
տըր. իմտի, մէնպար թէմիզ սաղլա վէ հէր
շէյ թէմիզ օլաճաք տըր: Էյէր վիւճուտունու
վիզայէ էթմէք իսթէր իսէն, ֆիքրինի մու-
հաֆազա էյլէ, ճէսէսինի թէճաթա էյլէմէք
իսթէր իսէն, ֆիքրինի թէզիին էյլէ:

Թէմիզ քիւրէրէ ի հալա վէ կիւնէշ փէրթէվ-
լէրի պիր էվին իչինէ կիրմէտիքճէ սըհնէթէ
նաֆի պիր մէսքէն օլմատըղը միսիլու,
գուվվէթլի պիր վիւճուտ վէ սաքիթ ու մէսուա
պիր չէհրէ տախի անճադ ֆիքր տաիւրէսինէ
միւթալէաթ նէթիճէսի օլան մէսէրրէթ, հիւս-
նիւ րիզա վէ գալպ սիւքիւնէթի իսխալ էտի-
լէրէք էլտէ էտիլէպիլիր:

Ասըր հաղըրաա, իլմ ի բուհի ինսանինին
մէյտանա չըգարտըղը էն ճալիպ ի տիգաթ
հաղիզալարտան պիրի տախի, ինսանըն քէն-
տի միւթալէաթընըն էֆէնտիսի, սիյրէթինին
պանիսի վէ քէնտի գասէր վէ հալ ու քէյֆի-
յէթինին խալիզի օլմասը տըր:

Էյէր պու իֆատէ հաղիզաթ իսէ, հէր պիր
մէվլի իչին անախթար ինսանըն էօհտէսինէ
թէլտի էտիլմիչ օլմազլէ պէրապէր, ալիմին
քէնտի իրատէթինէ կէօրէ, քէնտի էօմրինէ
ճիհէթ վէրմէյէ վէ քէնտիսինի վէլատէթ ի ճէ-
տիտէյէ տախիլ էյլէմէյէ միւզթէտիր օլաուզու
զահիր օլուր:

Ալթուն մատնէլէրի վէ էլմաս փարչալարը
տիգաթլը թէֆթիչ վէ թէհարրի նէթիճէսի
օլարազ էլտէ էտիլիր, քէզալիք տէրունի ա-
տէմինի թէհարրի էյլէ, վէ թա բուհունուն տէ-
րինիլքէրինէ է'ն, վէ սիյրէթինին հէկիանէ
մէմուրը հալընըզ սէն քէնտին օլաուզունու
քէշֆ էյլէ:

«Արայան պուլուր, վէ դափուլու չալանա,
ալըլաճաք տըր», Զիրա ստէմ տէվամի իսման
վէ լայէնդաթի իպրամ սայէսինտէ, հիքմէթ
հէյքէլինին գափուսդունտան իչէրիյէ տուխուլ
էտէպիլէճէք տիր:

ՏԻՆԻ

«ԿԻՆ ԶԷՎԱԼ ՊՈՒԼՄԱԳՅԱ ՏՐՐ»

(Ղուլ. 24, 29)

1.

Գալպէրի կէչմիչ հաֆթանըն հէյէճանլը
վազըլարըլէ տօլմուշ, վէ ֆիքրլէրի՝ գըյամ
կիւնինին զարիւպ վէ ազլըն մաֆէվգինտէ օ-
լան միւթալէաթ մալամալ պուլունան էմմա-
ուա հօլճուլարընա րէֆազաթ էտէն իւչին-
ճիւ պիր րէֆիգ, քէնտիլէրի պիր տէրէճէ
տահա զիյատէ հայրէթէ տիւչիւրաիւ, վէ ան-
լէրտէն ալըրլաճաղը սըրատա գալպլէրինին
տէրինիլքէրինաէն պու նիտա մէյտանա կէլտի,
«Պիզիմ իլէ գալ, զիրա իլթէ աղչամ իսթիւ
օլուպ կիւն զէվալ պուլմազտա տըր»:

Իմտի ասըր հաղըր միւթնէլէրինին տէ
սիւնհանըն կիւնինին զէվալ պուլմազտա վէ
քիլիսէնին, կիւվէյինին կէլէճէյի զէմանը,
(հանի հարը կէճէ զէմանըն) պէքէմէսի իճապ
էտէրէք ույանըգ տուրմալը իքէն, ույգույա
տալմըլ օլտուզունու կէօրտիւլինտէ, տէրու-
նինին տէրինիլքէրինտէն, «Ա'հ, կիւն զէվալ
պուլմազտա տըր» աէյու ֆէրհատ էթմէմէսի
իմքեանսըղ տըր: Իմտի գարիոունուտուզու շու
զէվալ պուլմուշ օլան 1912ին խաթըրէլէրինէ
պիզիմ իլէ պէրապէր տէօնմէլէրինի արզու է-
տէրիզ:

Էվվէլա, հօւրիւն փուրաքարը իչիւն կիւն
զէվալ պուլմազտա տըր:

Կէրէք պէչէրիյէթ իչին կէրէք իսէ պիր
միւլէթ հա պիր ֆէրա իչին օլունա ֆարգ
էթմէզ, ֆուրսաթլար մահտուտ տըր: Էօմրին
հէր նէվ նասիպի իչին տախի ֆուրսաթլար-
տան իսթիֆատէ էթմէք հա տա անլէրի զայ

էթմէք միւսքին օլտուղու կիսի, խէլաս իչին տախի պէօյլէ տիր: Նէ՛ գատար կիւնահքեար-
լար եէնի պիր սէնէ իչին սէվինտիքլէրի սը-
րատա, մաղինին զայ օլան խէլաս ֆուրսաթ-
լարընը հիսապա ալմաղլար: Պիր սէնէ կիւ-
նահտա էսքիմէք, պիր սէնէ զիյատէ գաթը-
լաշմադ տէմէք տիր: Պիր կիւնահքեար խէլաս
օլուպ մանէվի կէօզիւ աշըլտըզընտա իւք
ֆէրեատը, կիւնահտա հաշատըղը միւստէթին
զէվալ պուլմուշ օլան կիւնլէրի իչին օլուր:
Պիր սէնէնին միւթէատտիս կիւն վէ կէճէլէ-
րինի, Բէլամ Ուլլահըն ֆէրաղաթ էթմէլէրէք
թէքէրրիւր էսէն նիտասընը, հէր թաղըմ
միւմինլէրին հէր ալուրլիւ շէհատէթլէրինի, վէ
Րուհ իւլ Գուտտուն իլզամ էտիճի թէէսիրինի
իհմալ էտէրէք, խէլասընը եէնի պիր կիւնէ
պրագմըշ օլան պիր կիւնահքեար իչին կիւ-
նին զէվալ պուլտուղունու կէօրմէք նէ՛ հէյ-
պէթլի տիր:

Կիւնահքեար տօսթում, թիթրէյէրէք սանա
խապէր վէրրիւմ քի կէճէ հաղլաշմագտա սըր:
Հէման պու խապէրի սանա պէնտէն տահա
հազըն օլան ճէսէտին խապէր վէրիօր, կէօզ-
լէրին վէ տիչլէրին, ֆիքրին վէ գուլագլարըն,
վէ գաթիլէնմէքտէ օլան իրատէթին սանա
կիւնին զէվալ պուլմագտա իտիյինի թէէյիտ
էտիօր: Խէլաս պուլմագ իչին տահա էյի
կիւնլէր պէքլէմէ, էն էյի կիւն պու կիւն
տիր, «Խէլաս կիւնիւ շիմտի, մաղպուլ վաղըթ
շիմտի տիր:»

Սանիէն: Միւմինին գուսսիքրի իչին կիւն
զէվալ պուլմագտա սըր:

Ալլահըն մաղսէտի սըրֆ պիղիւմ խէլաս օլ-
մամըզ վէ ճէննէթատէ պիր եէր չլաէ էթմէմիզ
տէյիլ տիր: Էլպէթթէ պու վար, ճանըմըզըն
խէլասը հաթթա ճէսէտիմիզին խէլասը տախի
վաս էտիլմիշ տիր, ֆագաթ օնըն էն եիւքսէք
մաղսէտի քէնտի գուտսիյէթինէ պիղի հիսսէ-
տար էթմէք, հախօս լուղէթին սուղուն մա-
նասընտա, պիղի քէնտինէ պէնզէր էտէրէք,
ճէլալը վէ մէճաթի իչին հաղըրլամագ տըր:
Էսքի ահա պաշտան պաշա չու իպարէլէր իլէ
սուլու տըր, «մուղաստէս օլունուղ զիրա պէն
գուտտուսում տէյօր,» քէզալիք Րապպըմըզ օլ
էն ճէլիլ վաղընտա գալպի փաք օլանլար Ալ-
լահը կէօրմէքլէր տէյու թէյիտ էյլէտի: Իմտի
զիյատէ պահա վէ իսպաթա լիւզիւմ կէօրմէ-
յէրէք, ճիւմէմիզ պիրլիքտէ տէրիզ, «Էվէթթ,
Ալլահըն էն տէրին մաղսէտի պիղիւմ մուղատ-

տէս օլմաղլըղըմըզ տըր:» Լաքին սիւալ սէնին
պունու լիսանէն թէսլիւմ էթմէքլիյին տէյիլ տիր:
Սհն պէօյլէ օլմագտա՞մը սըն: Ճէսէտին, գալ-
պին վէ ֆիքրին գուտսիյէթի իչին, Խէլասքեար
իլէ տախի վէ սամի:ֆի պիր իթթիհատ լաղըմ
իքէն, աճէպա կիւն զէվալ պուլմագտա տէ-
յիլ մի տիր: Սէնտէ օլան պիր գուտուր հա տա
նախօշ պիր թապիաթըն աէֆ օլմասը իչին
Րապպ թարաֆընտան միւքէրրէրէն էսիլէն թէ-
տիպ հա տա թալիմին պօշա տիւշմիւշ իտիյինի
կէօրմէք վէ ալի վաղըթտա կիւնին զէվալ
պուլմուշ վէ գուտսիյէթ իչին ֆուրսաթ գալ-
մամըշ իտիյինի միւշահէտէ էթմէք նէ՛ հէյ-
պէթլի պիր հալ տըր: Գուտտուս օլան Ալլա-
հըն գուլու փէյղամպէր վասըթասըյլէ սէօյլէ-
տիյի փէյղամտան պաշգա պիր շէյ սէնին իչին
գալմամըշ տըր: Օ «Մատէմ քի սէնի փաքլէ-
մէյէ չալըշտըղըմտա սէն փաքլէնմէտին, դա-
ղասըմը սէնին իւզէրինտէ իթմամ էտինճէյէ
գատար, արթըղ նախաքլիյինտէն փաքլէնմէ-
յէճէքսին, տէյօր: (Եզեկիէլ 24. 13-14.)

Սալիսէն. իշլիմիֆ ֆուրսաթարը իչին կիւն
զէվալ պուլմագտա սըր:

Ալլահըն կիւնահքեարը տալէթինտէ իւ-
չինճիւ վէ էն եիւքսէք մաղսէտի, սնըն մէյ-
վէտար օլմասը տըր: Էֆէնտիմիզ «Պէն սիզի
ինթիխապ էթտիւմ վէ կիտիպ մէյվէ հուսուլէ
կէթիւմէնիզ վէ մէյվէնիզ պաղի գալմասը ի-
չին սիզի թային էթտիւմ» տէտի: Ինթիխապ
էթտի վէ թային էթտի: Մագսէտ մէյվէ վէ
պաղի գալան մէյվէ տիր: Աճէպա խէլաս պուլ-
մուշ ճանլարտան պաշգա նէ՛ շէյ պաղի գալըր:
Իմտի պու ճէլիլ խըտմէթ, մէլայիքէյէ տէյիլ,
իլլա սէնին վէ պէնիւմ կիւն, կիւնահըն չիտ-
տէթինի, շէյթանըն ճէնիլէրինի վէ տիւնհանըն
ճաղիպ գուլվէթինի պիլիպ աէ, էսարէթ
զէնճիրինտէն չէօղիւմիւշ օլանլար, տի-
կէրլէրի խէլասքեարա անճագ անլէր կէթիւրէ-
պիլիւր: Իշթէ պու գատար մուհագագ օլան
պիր խըտմէթին ֆուրսաթլարը զայ օլմագտա
վէ պիղ միւմինլէր իտէ հա քիւլլիյէն պիգայտ
պուլունույօրըղ հա տա մէրասիւմ իլէ օղրաշ-
մագտայըզ: Խաթըրմա պաղը չախալար կէլիօր
քի, անլէրէ ճանլարը հաղընտա գոնուշմաղա
տէրունէն թէշվիզ օլունմուշ իքէն, չու հա տա
պու սէպէպէ պինտէն իհմալ էթտիյիմտէն ան-
լէրին էօմը կիւնէլինին զէվալ պուլմասըլա
օ ֆուրսաթլար զայ օլմուշ տըր, հա տա հա-
յաթտա գալան պիր չախ իչին կիւնահտա

զաթը աշարագ խելասը տահա կիւճ օյմուշ տըր, քի պունտն հէր ի քիսի տախի պիր միւմինին իշ ֆուրսաթընըն զայ օլմասը տէմէք տիր: Պու զայաթը հիսս էթմէքտէն տահա պէոյիւք պիր քէտէր օլապիլիւր մի: Հէման պու թաղըմ թալանթլարընը գուլսանմայանլար իշիւն սոն կիւնտէ փախհսիզ գուշ իւնվանըլէ խարիճի գուլմէթ թային էտիլմիշ տիր: (Մատթ. 25.30): Եյէր պու հէյպէթլու իւսոմ սէնին ալէյինտէ օլաճազ իսէ, սէն անըն իշիւն տիթրէմէ՝ զմիսին վէ հիւրէյին հանմա՞ղ մը, Բսւհանի իշին տախի իշլէնէմէյէճէյի պիր զէման, հանի կիւճէ կէլէճէճէք: Եֆէնտիսիզ քէնտիսի հազգընտա տախի պէոյէ տէ՞մէտիմի: «Կիւնտիւզ օլտուգճա պէնի իրսալ էտէնին իշլէրինի իշլէմէքլիւմ լաղըմ տըր: Կիւճէ կէլիւր քի օլ զէման պիր քիսսէ իշ իշլէյէմէք» (Յովհ. 9.4):

ՏԻԿ. ՀՌԻՓՍԻՄԷ ՆԱԶԱՐԵԱՆ

Այնքապ Յուն. 11. 1913

ԱՆԱՀՐԵՆ ԻՋԱՐ ՕԼՈՒՆԱԽԱՆ

Խրիսթիանըղը՝ Բրիստոստա իշար օլունան Ալլահ իլէ միւլազաթ տէյու թարիֆ էյլէմիշ իտիք: Լաքին «Բրիստոստա զահիր օլան Ալլահ» տէմէքլէ նէ անլայաճաղլ: Ալլահն իզհար օլունմասը նէ՞ տիր:

Իլսամ հազգընտա իքի թէսավվուր վար տըր, պիրի ստէմին Ալլահ հազգընտա տօլալըտան քէսպ ի մալիւմաթ էթմէտի, տիկէրի աստէմին տօղուտան Ալլահը պիլմէսի:

Պիր աւասք ալըրսըն, անը թէսաղիզ վէ թէհարրի էտէրսին, անըն գըսմլարընտա վէ թէքքիպաթընտա օլան հիքմէթի անլար վէ պու հօլ իլէ սաաթճը հազգընտա պիր թէսավվուր թէշքիլ էտէրսին: Սաաթճը պէլքի հազընտա, պէլքի ուզապտա տըր, պէլքի տէ սէնէլէր էվվէլ վէֆաթ էթմիշ տիր: Նինէ տէ պու սաաթտան սաաթճը հազգընտա ճիւղի քիւլլի պիր ֆիքր թէշքիլ էտէրսին: Սաաթճը քէնտի սաաթընտա իզհար օլունույօր: Պիր մէլիք տիկէր պիր մէմէքլէթ պիր էլլի հօլլար: Անըն էլլին տէքի ֆէրմանտան վէ սէոյլէտիլի սէօլլէրտէն փաաիշահըն միւրտուր նէ օլտուղունա տաիր պիր մալիւմաթ ալապիլիլիզ: Լաքին մէլիք քէնտիսի փայթախթտա քէնտի սարայընտա տըր: Անը պէլքի հիշ կէօրմէմիլիզ, պէլքի տէ կէօրմէյէճէյիզ: Իլհամ հազգընտա տա պէոյէ տիւշիւնիւլիւր: Ալլահըն էտէրի օլան չու ալէմտէ անըն հազգընտա, անըն հիքմէթ վէ գուտրէթի

հազգընտա պիր ֆիքր թէշքիլ էտէպիլիլիզ: Պաղը փէյղամպէրլէր կէլիւ պիղէ Ալլահն իրատէթինէ տաիր մալիւմաթ վէրիօրլար: Օնլարըն սէօլլէտիքլէրինտէն վէ հազաղլարընտան Ալլահն իրատէթ վէ իտարէսինէ տաիր պիր թէսավվուր թէշքիլ էտէպիլիլիզ, լաքին Ալլահ քէնտիսի պիզտէն ուղաղ վէ պիղէ նամալիւմ գըլըյօր:

Պիր պաշգա ֆիքր չու տըր. — Ալլահը պիզ էմրլէրի վէ քիթապլարը իլէ տէյիլ, պիզաթ քէնտիսի կէօրէրէք պիլէպիլիլիզ: Ալլահ քէնտի քէնտիսինի պիղէ քէշֆ ու պէյան էյլէր: Վաղաա էֆալընտա անըն էվսաֆը զահիր օլուր, լաքին անըն էֆալը օլան քիախիւթ՝ քէնտիսինէ տալընսըզ օլարագ, մութլագ վէ միւսթագիլ պիր սուրէթտէ տուրմաղ, անըն իլէ գաիմ տիր: Բէզալիք անըն էվսաֆը էվսաֆ մագամընտա քէնտիսինէ այրը օլարագ մէվճուտ օլամագլար, մէսէլա գուտրէթ՝ գաաիր օլան պիր զաթ օլմագսըզ, այրը պաշնա մէվճուտ տէյիլ տիր: Իլմ հա մէրհամէթ սըֆէթլէրի քէնտի պաշլարընտա տուրամագ: Իմտի Ալլահ քէնտի հազգընտա պիղէ մալիւմաթ վէրէճէք հալսոտ քէնտի քէնտիսինի պիղէ իզհար էտէճէք իսէ, քէնտիսի պիզաթ իշլէյէրէք պիղէ մալիւմ օլուր:

Ճիւմէ տինլէր Ալլահն քէնտիսինի պիր հօլ իլէ վէ պաղը վասըթալար իլէ պիղէ քէշֆ ու պէյան էթտիլիլի գապուլ էտէրլէր: Պիրի պիր սանէմտէ, տիկէրի պիր քիթապտա, պաշղասը պիր փէյղամպէրտէ վէ սաիրէ:

Խրիսթիանըղք իտտիա էտէր քի պիզ Ալլահը, (Ալլահ հազգընտա օլան մալիւմաթը տէյիլ պիզաթ Ալլահը) Բրիստոստա կէօրիւրիւզ: Ալլահ անտէ ֆաիլ օլարագ քէնտի քէնտիսինի պիղէ իզհար էթմիշ տիր, վէ պիզ Բրիստոստա միւնքէշիֆ օլան պու Ալլահ իլէ միւլազաթ էտէրէք Խրիսթիան թէսիլյէ օլունուրուզ:

Բրիստոս պիր կիւն Ալլահտան փէյղամ, հա պիր թագըմ էվսաթիր, հա պիր քիթապ ալըպ աաէմլէրէ կէլմիշ տէյիլ, անճազ Յիսուս Բրիստոսըն հայաթընը թէֆթիլ էտէրսէք օրատա Ալլահը իզհար օլունմագտա պուլույօրըզ, վէ Ալլահ իլէ օ ճիհքքսն միւլազաթ էտիյօրըզ:

Լաքին պու թէսավվուր՝ պիզիմ Ալլահ հազգընտա թէշքիլ էթտիլիլիլի ֆիքրէ միւթապը՞դ մը տըր:

Պու սիւալըն ճէվապը պիննէֆա սիւալըն

իշինտէ տիր: «Ալլահ հազգընտա թէշքիլ էթ-տիյիմիդ ֆիքըր» տէմէքլէ, պիղիմ պաշգա եէրսէ Ալլահա թէսատուֆ էտիպ անա տաիր քէնտիմիդէ պիր թէսավվուր թէշքիլ էթմիշ օլտուղումուզ իշրապ էտիլիյօր: Լաքին պիղ Ալլահա նէրէտէ թէսատուֆ էթտիք: Պիղ Ալլահա եա թապիաթտա եա քէնտի տէրուհի-միգտէ, եա պիր քիթապտա եախօտ պիր նէ-պիտէ թասատուֆ էթմիշ օլապիլիւրիդ: Իմտի էյէր պունլարըն հիշ պիրիսինտէ տէ Ալլահա թէսատուֆ էթմէմիշ իսէք Ալլահ հազգընտա սօղրու պիր ֆիքըր թէշքիլ էթմէմիշ օլուրըզ: Լաքին էկէր պիրինտէ եա ճիւմէսինտէ Ալլահա թէսատուֆ էթմիշ իսէք, տէմէք օլուր քի Ալլահ քէնտիսինի պունլարտա իզհար է-տէպիլիւր: Էկէր անլէրտէ իզհար էտէպիլիւրտէ, նի՞չիւն Գրիստոստա իզհար էտէմէյէճէք տիր: Վէ էկէր Ալլահ Գրիստոստա իզհար օլունումուշ իսէ Ալլահա օ իզիւար ճիւմէթինտէն թէգար-րիւպ էտիպ, անըն իլէ օ ճիւմէթտէն միւլա-գաթ էթմէք իրիսթիանլըք տըր:

Շու հալտէ իրիսթիանլըղը անլամամըզ ի-չիւն Գրիստոսը անլամամըզ վաճիպ տիր:

Յ. Գ. Գ.

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

ԲԱՆՆԻՄԱՆԸՆ ԹԵՊԵՐԻԳԷՄԻ

ՇԵՐՈԳ ՀՕԼՄՍԸՆ ԻՃՐԱՍԹԸ

ՊՐԻԻՍ ՓԱՐԹԻՆԿԹՈՆ ՍԵՐՐԸ

4.

Միգրօֆթ սէօլիւնէ տէվամ էյլէյիպ» Պու պիրինճի իթիրազ, իքինճի պիր իթիրազ տահա վար, ֆարզ էտէլիմ քի պու առէմ Լօնտրայա կէ-լիպ օլ էճնէպիլի կէօրաիւ վէ կէճէ ալտէթ էթմէլի իտի քի սապահլայըն մէսէլէ մէյտանա չըգմասըն: Պէրապէրինճէ 10 փարչա ալտը լաքին ճէպինտէ 7 թանէսի մէվճուտ տըր օլ պիր 3 փարչա նէ՞ օլտու: Պիլա չիւպհէ օնլարը հիւնի ի րիգասը իլէ պիր եէրտէ պրազմատը: Պունտան մատա չու խըյանէթինին պէտէլի նէ՞րէտէ, եանընտա փէք պէօլիւք պիր մէպլաղ պուլունմասը իճապ էտէր իտի, տէ՞յիլ մի» տէտի:

Լէսթրատ ճէվապէն, «Մէսէլէ դայէթ վա-ղս տըր: Վազընըն նասըլ վուգու պուլտու-ղունտա չիւպհէմ եօգ տըր: Գօտաղան էվրաղը

կէօթիւրտիւ, ֆազաթ ալաճաղը իւճրէթ իչիւն ույուլամատըլար: Ճէպինէ դօյուպ ալտէթ էյ-լէտի, ճասուս պէրապէր կէլտի վէ եօլտա քէն-տինի գաթլ էտիպ օլ էվրազըն մուհիմ գըս-մընը ալտը վէ ճէսէտինի թրէնտէն աչաղը աթտը: Իշթէ պու հէր շէյի թէֆսիր էտէր, էօյլէ տէյիլ մի» տէտի:

«Պիլէթի նի՞չիւն եօգ տըր»:

«Պիլէթ պէլքի ճասուսըն խանէսի նէրէյէ եազըն օլտուղունա պիր իմարէ օլուր դօրգու-սու իլէ ճէպինտէն ալընմըշ տըր»:

Պիր գաչ տազիգէտէն պէրու սիւքիւթ իլէ տինլէյէն Շէրլօգ քէլամա պաշլայըպ, «Փէք ալա Լէսթրատ, պու թէֆսիրին կիւզէլճէ միւ-թապըզ կէլիյօր, օ հալտէ մէսէլէ պիթմիշ տէ-մէք տիր, չիւնքի ասըլ խըյանէթի եափան վէֆաթ էթմիշ, ճասուս իսէ չիմտիյէ էվրօ-փայա սալուլչմուշտըր: Պիլճէ եափաճադ նէ՞ գալմըշ տըր», տէտի:

Միքրօֆթ այաղա գալգարադ, «Իչլէմէլի, Շէրլօգ, իշ կէօրմէլի, օյալանաճադ վազըթ տէյիլ տիր» տէյու պաղըրտը, վէ իլալէթէն «Պիլթիւն հիսսի թապիմ պու թէֆսիրէ մու-խալիֆ տիր: Ճիւմէլ իսթիատա վէ գուլվէթ-լէրինիդի գուլլանմալըսընը: Շիմտի չու ճի-նայէթին վուգու պուլտուղու մահալէ գօլունուղ-ճիւմէլ ալազատար օլանլարը կէօրիւպ թէֆթիշ էտինիդ, հիշ պիր գարանլըզ նօզթա պրազմայը-նըզ: Պիլթիւն էօմիւնիւղտէ վէ ճիւմէլ իճրա-աթլարընըզտա վաթանընըզա պու գատար աղիմ պիր խըտմէթ իֆա էտէպիլմէք իչիւն էլինիդէ պէօյլէ պիր ֆուրսաթ կէչմէմիշ իտի» տէտի:

Հօլմ օմուղլարընը սիւքէրէք այաղա գալգ-ալ, վէ՞ «Փէք ալա, հայտէ կիտէլիմ Ուաթ-աըն, սիդ տաիլի Լիսթրատ պիղիմ իլէ պիր սաաթ կէլէպիլի՞րմիսինիդ: Շիմտի Ալտիէթ սթասիօնընա կիտէճէյիդ, թէհարրիյաթը օրա-տան պաշլայալըմ» տէտի, վէ Միգրօֆթա տէօնէրէք, «Ալլահա ըսմարլատըզ, Միգրօֆթ, պու կիւն սիգէ պիր րափօր եօլարըմ, լաքին չուսու խաթընըզտա թուլունուղ քի չօգ պիր շէյ մէմուլ էթմէյէճէքսինիդ, իւմիտիմ փէք աղ տըր» տէտի:

Պիր սաաթ սօնրա Հօլմ, փօլիս գօմիսէրի Լէսթրատ վէ պէն պէրլիքտէ Ալտիէթ սթա-սիօնընտան պիր աղ պէրլտէ թրէնին թու-նէլտէն չըգտըղը մահալէ վասըլ օլտուգ վէ չըմէնտըֆէր մէմուրլարընտան դըրմըղը կիւզ-լիւ իիթիյար պիր էֆէնտի գարչըմըզա չըգըպ

տէմիրլէրտէն 3 այագ գատար Էօթէյի կէօս-
թէրէրէք, «Իշթէ օլ ճէսէտ չուրատա պուլուն-
տու, պուրայա եօգարլտան տիւշէմէդ իտի,
զիրա կէօրիւյօրսընըդ քի հէր թարաֆ սաղ-
լամ տիվար տըր մութլագա թրէն իլէ կէլմիշ
օլմալը, օ թրէն իսէ թահգիգաթըմըդա կէօրէ
Փաղար էրթէսի հարը կէճէ կէլէն պիր թրէն
օլմալը տըր», տէտի:

«Վահօնլար թէֆթիշ օլունտու մը, հիշ
զալղայա տաիր պիր ալամէթ կէօրիւլտի՞մի»
տէտի Շէրլօգ:

«Խայր, հիշ էօյլէ պիր ալամէթ հօգ, օ ա-
տէմին պիլէթի տախի պուլունամատը»:

«Վահօնլարտան զափուսու աչըդ օլան վա՞ր
մը իտի»:

«Խայր»:

Լէսթրատ սէօղէ պաղայըդ: «Պու սապահ
թագէ իմարէլէր էլտէ էյլէտիք: Փաղար էր-
թէսի հարը կէճէտէն պիր սաաթ էվլէլ թը-
րէնտէ կիտէն պիր ատէմ Ալտկէյթտէն կէլէր
իքէն պիր աղըր չէյին տէմիրին իւղէրինէ
տիւշմէսի կիպի պիր սէտա իշիթմիշ տիր, ֆա-
գաթ փէք զաթը փուս օլտուղունտան պիր չէյ
կէօրէմէմիշ վէ օ վաղթտան պէրու պիղէ պիր
չէյ սէօյլէմէմիշ իտի» տէտի:

Տուրտուղումուղ մահալտէ պիր չօգ տէմիր
մագասլար օլտուղում կիպի եօլ տախի տէօնիւպ
պիր նիմ տաիրէ թէլքիլ էթմիշ իտի:

Օ էսնատէ Շէրլօգ Հօլմա կէօղէրինի տէ-
միրլէրին իւղէրինէ տիքմիշ, գաղարընը չաթ-
մըշ, տուտաղլարընտա վէ սիմասընտա էօյլէ
պիր մէրագ ալամէթլէրի միւշահէտէ օլուն-
մագտա իտի քի, կէօղիւմէ իլիշիր իլիշմէդ
մութլագա պիր չէյ քէշֆ էթտիյինի անլայըպ,
«Նէ՞ վար Շէրլօգ, նէ՞ կէօրիւյօրսընըդ» տէյու
սուալ էյլէտիմ:

«Պաղը նօղթալար, Ուաթսըն, մուհիմ
նօղթալար» տէտի:

«Նէ՞ կիպի նօղթալար, նէ՞ տէմէք իսթէ-
յօրսընըդ»:

«Ջանն էտէրիմ պու խաթթ իւղէրինտէ
պաղաա ելրտէ պու գատար տէօնէն պիր քէօյէ
վէ պէօյլէ մագասլար հօգ տըր»:

«Խայր, փէք ազ վար տըր»:

Հօլմա միւլահաղաքհար պիր թարղտա է-
լինի չէնէսինէ կէօթիրիպ, «Շմէնտըֆէրին
տէօնտիւլի հէր վէ մագասլար... քահ՛ջի խաթ-
ըմա կէլէն կիպի օլա իտի» տէյու մըրըլտան-
մագտա իտի:

«Նէ՞ վար Հօլմա, պիր իմարէ՞մի կէօրիւյօր-
սընըդ»:

«Պիր թասավուր, պիր իյարէթ, ֆաղլա
պիր չէյ հօգ: Լաքին մէսէլէ փէք ճալիպլէշի-
յօր: Փէք թօհաֆ, հիշ խաթրա կէլմէյն պիր
վաղըա, եինէ տէ նի՛շիւն օլմասըն: Պաղընըդ
խաթթըն իւղէրինտէ հիշ գան ալամէթլէրի
կէօրմէյօրըմ»:

«Խայր հօգ տըր: Լաքին պունտան նէ՞ չը-
գար»:

«Մագթուլըն պաչընտա պիր պէօյիւք եարա
վար տէյօր իտինիզ, տէյի՞լ մի»:

«Էվլէթ գաֆա քէմիյի էզլիմիշ իտի, ֆա-
գաթ խարիճէն պէօյիւք պիր հարա հօգ իտի»:

«Եինէ տէ ազ չօգ պիր դան ալամէթի կէօ-
րիւլմէլի իտի, պիր չէյին տիւշտիւլիւնիւ իշիթ-
միշ օլան օ ատէմին օթուրտուղում վահօնը
կէօրէպիլիւրմիյիմ»:

Շմէնտըֆէր մէմուրը ճէվապ վէրիպ. «Գօր-
գարըմ կէօրէմէզսինիզ: Թրէն տաղըլմըշ տըր
վէ օ վահօնըն նէրտէ գալտըղընը պիլէմէյիզ»
տէտի:

«Էմին օլունսուզ, Մր. Հօլմա քի, հէր պիր
վահօն այրը այրը թէֆթիշ օլունտու, պէն
պիղզաթ մուայէնէ էթտիմ» տէտի Լէսթրատ:

Տօթթում Հօլմաըն զաիֆ թարաֆը քէն-
տինտէն տահա ազ պիր զէքեայա մալիք տէ-
յու հիսս էթտիյի քիմսէնին գարչըսընտա սա-
պըրըղըդ ալամէթի կէօթէրմէսի իտի, վէ
հիւղիւնիւ էօթէյէ չէվիրէրէք, «Փէք ինթիմալ քի
թէֆթիշ էյլէտինիզ, լաքին պէնիմ մուայէնէ
էթմէք իսթէտիյիմ վահօնլար տէյիլ իտի:
Ուաթսըն, պուրատա եափաճաղըմըդ պիր չէյ
գալմատը, սիզ տախի Մր. Լէսթրատ, զի-
յատէ գահմէթ չէքմէյին, իշինիզէ կիտէպի-
լիլիւրսինիզ, չիմաի պիղ տօղրու Ուուվիլիշ
կիթմէլիլիզ» տէտի:

Տըչարը չըգտըղըմտա պիրատէրինէ չու
մէալտէ պիր թէլէկրաֆ կէօնտէրտի. — «Գա-
րանըղտա պիր ուֆագ ըչըդ կէօրիւյօրըմ, օ-
լապլիլի քի պու տա սէօյիւնսին, եինէտէ
խուսուսի պիր քիմսէ իլէ Լօնտրատա պու-
լունան ճիւմլէ էճնէպի ճասուլար հախօտ
աճէնթլէր տէյու չիւպէ էթտիյինիզ քիմսէլէ-
րին ատրէսլէրինի հօլլայընըդ, Պէյքըր սօղա-
ղընտաքի խանէմիդտէ պէքլէսին. Շէրլօգ»:

Թէլէկրաֆը վէրիպ Ուուվիլիշէ կիտէն թրէնէ
օթուրտուղումուզտա, «Օ լիսթանըն պիղէ չօգ
մուալէնէթի օլաճագ Ուաթսըն, պիրատէրիմ

Միգրոֆթ պիզէ պէօլէ ղայէթ ճալիպ պիր իշ կէթիրտիյի իչինն միննէթտար օլմալըլըդ, տէտի :

Սիմասընտաքի ղայէթ հէյէճանլը հալ տէրոռնինտէ երին պիր քէշֆիյաթ վէ ֆէվզ էլ աոէ միւթալէալար ճէրէհան էթտիյինի իմա էտիյօր իտի : Պիր վագթ օ՝ ալ արամապէ մէշղուլ օլուպ չալըլար էթրաֆընտա պաշընը էյմիշ օլարադ տօլաշտըդտան սօնրա, պիրտէն պիրէ պիր գօգու ալըպ գուլազլարընը տիքէրէք պիր թարաֆա տօղրու գօշան ալ քէօփէյի կիպի պիր վագիյէթ ալտը : Շու սանիյէտէքի Շէրլօդ Հօլմա, պիր գաշ սաաթ էվվէլ փուս իլէ իհաթա օլունմուշ օտաաը իչինտէ կէճէլիք պիր պօղ փալթօ կիյինմիշ օլարադ, րահաթսըդ տօլաշան քիմսէտէն նէ՝ գատար ֆարգըլ իտի :

«Պուրատա քէրէսթէ վար, պուրատա իշ վար, պու գատարճըդ շէյի կէօրմէտիյիմ իչինն նէ՝ գատար պուտալա օլմուշում, տէյու պաղըըլյօր իտի :

«Պէնիմ իչինն շիմտի պիլէ հէր շէյ գարանլըդ տըր, տէտիմ :

ՄԱՐԱՇՏԱ ԱՄԱԼԱՐ ՄԷՔԹԷՊԻ

1903 սէնէսինին հաղ մէվսիմինտէ շէրիմիզտէ կիօզ գոյհաաը թէսմիյէ օլունան սարի պիր իլլէթ գուհուր էտիպ ալէլուում ֆագիր ֆամիլեալարտա փէք աճըլը պիր սուրէթտէ քէնտի հիւքմիւնի իճրա էյլէտի : Վէ օլտու էօյլէ պիպաթ ֆամիլեալար, քի աղալարընըն քեաֆէսի պու իլլէթին եէտ ի ղալիմանէսինէ տիւլիպ ալարճա շէտիտ սանճըլարլէ մուազղապ օլտուգտան սօնկրա, հա պիրէր կէօղլէրինտէն հա տա իքիսինտէն տէ մահրում գալարադ, պագի էօմըլէրինի իղթիրապլէ կէչիրմէքտէ օլտուլար : Պուշլար արասընտա սիւպհանըն տա աոէտի աղ օլմալըպ անլէրին ֆիղանը գալպլէրի փարէլէյօր իտի :

1907 տէ Ուրֆատաքի Շաքըզ աւալար մէքթէպինտէ իւշ սէնէ թալիմ օլունմուշ օլան Օր. Մէնէմ ֆամուգեան Մարաշա կէլմիշ իտի : Վէր. Ա. Շիրէճեան պուսու պիր ֆուրսաթ աոտ էտիպ Յ. Գ. Ք. Ուխուվէթինէ վէ պիր գաշ Միսիօնէր խանըմլարա շու սէֆիլ չօճուգլարըն հալընը իֆատէ վէ անլէր իչինն պիր մէքթէպ ալմաղը տիւլիւնտիւլինի պէյան էյլէտիյինտէ ճիւմլէսի տէ մէմուռնիյէթլէ էլլէրինտէն կէլէնի էթմէյէ հազըր իտիքլէրինի պէյան էյլէտիլէր :

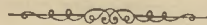
Էնճամ հիւտէն պիր սէրմայէ իլէ էվվէլա եէտի վէ պիր աղ սօնկրա օն իւշ աւա իլէ մէքթէպէ պէտ էտիլէրէք, նէղարէթ իչի Միսիա Մէքալըմա հէվալէ օլունտու : Միւմաիլէյհա շայիրտլէրին իլք իքի ալըդ թէտրիսիլէլէրինի թէտիյէ էթմէք սուրէթիլլէ անլէրէ մուալէնէթ էյլէտի : Սէնէնին լիթամընտա կէօրիւլէն մուվաֆֆագիյէթ փէք ճէսարէթպախշ օլուպ, պու վագթա գատար աէվամընա սայ էտիլմիշ տիր : Մէքթէպին մէսարիֆաթը սալթ շէֆիդ գալպլէրտէն վէրիլէն հէտիյէլէրլէ գալիատըլմադտա տըր : Շիմաիյէտէք օղլան վէ գըդ աւալար թալիմ օլունտուլար : Սօն իմթիհանտա աճայիպ թէրադգը միւշահատէ օլունտու : Միւսթէմիուն թարաֆընտան իլմ ի հիսապ, ճօղրաֆիյա վէ Դիթապը մուգատտէսէ տաիր սօրուլան սուալլարա վէրիլէն ճէվապլար հազըրուշու միւթէհայիր սլարադմըշ տըր : Վէ մէյտանա գօնուլմուշ օլան չուլ, չուվալ, հասըր, չօրապ վէ տիքիշ իչլէրի պու չօճուգլարըն միւսթագպէտէ քէնտի թէայիլէլէրինի էլտէ էտէպիլէնէք պիր իշ էօյրէնմէքտէ իտիքլէրինի տէ կէօսթէրիյօր իտի :

Ճալիպ ի տիգղաթ տիլէր պիր խուսուս սիմալարընտա փարլայան թէպէսսիւմ իտի : Պու տալի Միսիա Մէքալըմըն միւմքին օլան հէր պիր վասիթա իլէ պու գէվալլըլարը մէսրուր էթմէյէ չալըլմասընըն սէմէրէսի իտի :

Պու սէնէ պաշընտա նաղիրէ թարաֆընտան պիր տալէթ վէրիլիպ, պիր միւնասիպէթլէ չօճուգլարա, «Միղին իչինն էն քէյֆիլ վագըթ նէ՝ գէման տըր» տէյու սուալ օլունտու, անլէր պիրտէն, Մէքթէպտէ օլտուղուումուզ վագըթ» տէյու ճէվապ վէրտիլէր :

Վէրիլէն պու ճէվապ, պու մէքթէպի թէվլիտ էյլէյէն Ուրֆա Շաքըզ աւալար միւլէսսէսէսինէ չիւքրանիյէթիմիղի արդ էյլէմէյէ պիգի թէչվիդ էյլէմիշ տիր : Հագիգաթէն պէօլէ միւսթալլէմ, սատըդ վէ նիչէ կէօրիւր խօճալարտան գիյատէ էն էյի ուսուլը թալիմէ միւղթէտիր մէզունէ վէրտիյի իչինն թէպրիք էտէրիդ : Մէրգումէ մէքթէպինտէ իսթիմալ օլունան քիթապլարը էլի իլէ հազըպ շայիրտլէրինէ վէրի :

Իմտի պէչէրիյէթին ղուլմէթտէ հալայան սէֆիլ էվաալարընա խըտմէթ էտէն պէօլէ մէքթէպլէրին պագաաը վէ տէվամը իչինն խայրխան գէվաթըն սէխալէթլէ վէրմէք կէրէք իտիքլէրի հէտիյէլէրէ ինթիյաճ վար, պունը ունուլմալարըմ :

ԹԱՀԹ ԷՆ ՊԱՀՐ ԳԸՋԱԳ

Տալղըճը՞դ սանաթը չու սոն սենեկէրտէ աճաիւ սուրէթտէ թէրազը էթմիշ տիր: Պու կիւն հաւա կէմիսի իլէ հաւատա նաթը կուճուղէ Էաիլիօրսա, ինսանլար պէօյլէ տէ տէնիլին ալթընտա թահգիգաթ եափմագ, զայ օլմուշ թորփիլլէրի պուլմագ, թահթ էլ պահր մասէնլէր քէշֆ էթմէք, զարգ օլմուշ սէֆինէլէրին մահալլէրինի թային էթմէք մագսէտլէրի իլէ սաաթլարճա տէնիլին ալթընտա դալըպ ատէթա պիր պալըգ կիպի տօլաշապիլիօրլար:

Տալղըճը՞դտա, Ալմանլար թարաֆընտան իճատ օլունան մաքինա թաղը՞մը, աստէթա պիր գըղագ շէքլինտէ օլտուղու իչին, «Թահթ էլ պահր գըղագ» նամըլլէ մարուֆ տըր: Պու տէնիլին սաթհընտա իքէն, պիր սրխնպօր իւղէրինտէ պուլունուպ, տէնիլին ալթընա կիթմէք իճապ էթտիլինտէ, պու սրխնպօրտան սարգըտըլըր: Տալղըճ՝ սուտան քէնտինի ալըլան սէրթ վէ դապա պիր դապուղ իչինտէ մուհաֆաղա օլունմուշ օլարագ, թահթ էլ պահր գըղալ իւղէրինտէ խուսուսի քիւրսիւսինէ օթուրուր: Պու դապուղըն՝ կէօղլէրէ թէսատիւֆ էտէն գըսմընա մէթին շէֆֆաֆ ճամլար ուլտուրուլմուշ տըր: Տալղըճ պիր խորթում իլէ սաթհ ը տէրհատա պուլունան սրխնպօրա մէրպուլթ օլարագ պու սուրէթլէ հաւա թէնէֆֆիւս էտէր. անճագ թէնէֆֆիւսիլլէ պօղուլան պու հաւանըն ասլ մուղիրր օլան գարպօն գըսը, դապուղուն իչինտէ գօնուլմուշ փօթաս թարաֆընտան էմիլիր վէ օքսիճէն գալըր: Հէր իւշ սաաթտա՝ պիր տալղըճ սաթհ ը տէրհայա չըգըպ փօթաս խարթուճուու տէյիշտիրմէլի տիր քի փօթաս դարպօն էմիլէք խասսիլէթինի զայ էթմէսին: Տալղըճ՝ թահթ էլ պահր պու գըղաղըն տիւմէնինի խտարէ էտէրէք, աշաղը եօգարը, սաղա սօլա, պիր պալըգ կիպի հարաքէթ էտէպիլիր վէ պուսու իքի փօլաթ իւսթիւվանէլէրտէ թագիկ էալիլիշ հաւանըն միլտարընը ագալտարագ եա չօղալտարագ, հէմ խուսուսի մանէվէլալարիլէ հափապիլիօր: Կիւնտիւղըլըղա լիւղում եօգ, լաքին կիճէ, էլէգթրիկ ըլըղալըլէ տալղըճ իչինի կէօրէպիլիր: Թէլէֆօնլա սաթհ ը տէրհատաքի սրխնպօրտա պուլունան մուսվիլլէրիլլէ գօնուշապիլիր, էլտէ էթտիլի նէթիճէլէր հագընտա մալիւմաթ վէրէպիլիր: Ալաթըն պիւթիւն աղըրըղը 190 օգգա տըր:

ՀԱՊԹԱ ԽԱՊԵՐԼԵՐԻ

ՏԱԽԼԻ

Կէչէն ճիւմաա էրթէսի կիւնիւ տարիւլֆիւսուն տալրէսինտէ 4,000—5,000 դատար իսլամ խանըմլարը պիր իճթիմա ագտ էլլէմիլլէր տիր: Սալօն՝ գատընլար իլէ տօլմուշ օլուպ իճթիմաէ փրէնտէս Նիմէթ խանըմ լիյասէթ էլլէմիլ վէ էվլէլա պիր նուլթ իրատ էլլէտիլքտէն սօնրա, Ֆաթիմէ Ալիլէ հանըմ քիւրսիլլէ չըգըպ Պալգան միլլէթլէրինի վահշէթլէրինի թատատ էտէրէք միւլէսսիր պիր խիթապ էլլէմիլ տիր: Պունու միւլէագըպ Բուս իսլամ հանըմլարընտան Կիւլսին հանըմ չըգըպ սալթ տին վէ միլլէթ սալիգասըլլէ Բուսիատան կէլտիլինի զիքր իլէ, ումում Բուս իսլամ հէմիլլէրէլէրինի սէլալարընը հագըրունա թէպլիլ էտէրէք, պուրատա ագան գանլար իլէ Բուս իսլամ գատընլարընը կէօղ հալլարը պիր սէյլ թէշքիլ էլլէտիլինի զիքր էլլէմիլ տիր: Անտէն Ֆէհիմէ Նիւղհէթ հանըմ միւլէսսիր սէօղլէրլէ հագըրունուն աղլաթմըլ տըր: Միւմալիլէյա նուլթընտա, «Հանըմլար, պու կիւնլէր անա պապա կիւնիւ տիր, 600 սէնէլիք հայաթը օլան միլլէթիմիլ՝ պունտան պէօյլէ եաշամաղա հագըր օլուպ օլմատըղընը, միլլէթ նամուսը, վաթան վէ հիւրր օլուպ էսիր օլմագ նէ իտիլինի իտարք էտիպ էթմէտիլի պու կիւնլէրտէ անլաշլաճագ, մէրտլիք վէ ուլուվ ը ճէնապ իլէ պաշայան վէ դալիլլէրէ իմտատ էտէն Օսմանլար, նէ եաման թալիլիմիլ վար իմիշ քի պու կիւն էն նամէրտ տիւլմէնլէր գարչըսընտալըլ: Պիր էլլէրինտէ խաշ, պիր էլլէրինտէ գըլըճ գըրպաճ, պիւթիւն Բումէլլինի թալիլիպ էտէն, նամուս երթման, գատըն պօղաղլայան, չօճուղ տիլլէյեն, մէմլէքէթ հագան պու մալուղլարա նէ իսմ վէրիսէնիլ պիլմէմ, ֆաղաթ մէտէնի էվրօփա պունլարա իրիսթիյան գարտաշլարըմըղ նամը վէրիլլար,» տէմիշ տիր: Պատէհու իւնաս մէքթէպի միւտիրէսի քիւրսիլլէ չըգըպ «Հանըմլար, պու կիւն տին վէ վաթան թէհիլքէտէ տիր. պու կիւն ճէսէտիմիլլին, ճանըմըղըն վէ վարըմըլըն սէվկիւլիւ աննէսի հէր էվլատընտան իմտատ պէքլէյօր, գուլաղլարըմըղ ֆէրհատընա թըղայաճագըլըլ: Հիշ պիր մուհարէպէտէ կէօրիւմէմիլ գուլմլար իճրա էտիլտի, նամուսլարընը վիդայէ էթմէք իսթէյէն հէմչիլլէրիմիլին իսմէթի սիւնկիւլլէրլէ փարէ-

լէնտի, պունար պիղէ իսրէթ օլմայաճազլար մը: Էկէր պիկլինան մասունլարըն, աղլայան անալարըն, սիւրիւ սիւրիւ գաթլ օլունան իսթիյարլարըն սէտալարը աքսի թէնսիր հաւըլ էթմէզսէ օնլարըն կէօքսինէ սափլանան խանչէր ի գահր պիզիմ տէ կէօքսիւմիւզէ սափլանաճագ տըր: Գարթաճինէ գարըլարը սաչլարընը քէսիպ օգլարա հայ վէ կէմիլէրէ հալաթ էթալէր, ալթուն, կիւմիւշ, հէր նէլէրի վար իսէ ալէթ ի հարպա թահվիլ էթալէր» տէմիշ տիր: Մուսախիսէրէն Զէօհրէ, Նաճիյէ վէ Ֆիրտէվս հանըմլար սէօյլէտիքտէն սօնրա քիւրսի խիթապէթէ ալգըլար իչինտէ իսալիտէ հանըմ էֆէնտի չըգիւշ վէ զպէթ պէլիզ վէ միււսսիր պիրնութգ իրատ էյլէմիշ տիր: Խալիտէ հանըմ իւսկիւսարտա Ամէրիգան գըզլար գօլէճի մէզունլարընտան օլուպ գաթէն մէշհուր պիր էտիպէ սըֆէթիլլէ մարուֆ տըր: Միւսալիլէյհանըն նութգունու կէլէճէք նուսիւէտէ տէրճ էտէճէիզ: Իշլու իճթիմատէ աթիտէքի գալարլար իթթիխազ օլունմուշ տըր: 1. Օսմանլը օրտուսունա պիւթիւն Օսմանլը գատընլարը նամընա պիր թէլէկրաֆ քէչիտէ էթմէք, 2. Հինտիսթան, Բուսիա, Թիւրքիսթան վէ պիւթիւն ալէմի Իսլամ դատընլարընը Բումէլիտէ իրթիքիսազ օլունան վահչէթլէրէ նէֆրէթ էթտիրիպ միւտաֆաաի միլլիյէ խանէսինէ տաւ վէթ էթմէք, 3. Բումէլիտէ իրթիքիսազ օլունան ճինայէթլէրտէն տօլայը էվրօֆա Գրալիչալարընա փրօթէթմօ էտիպ թէճալուգաթ վէ գըթալա նիհայէթ վէրլիմէսի իչին իճրա ի թէնսիր էթմէլէրինի լէճա էթմէք: Գատընլար հէյէթի թարաֆընտան օրտույա աթիտէքի թէլէկրաֆ քէչիտէ օլունմուշ տըր: «Ասքէր գարտաչլար, տինիմիզ, հուրաւումուզ, նամուսումուզ, թէչիքէտէ տիր: Տիւշմէնի տէօյէր, պունարը գուրթարընսանը Ալլահըն բիզասընը չէհիտ տէտէլէրիմիզին, ուլու փատիչաչլարըմըզըն միրասընը, գըզլարըմըզըն նամուսունու գուրթարընսանը: անալարընըզըն սուտսընը գազանընսանը, Միւսլիման գատընլարը ոլու սէֆէր անճագ Միւսլիմանլըզըն, Թիւրքիլիւն նամուսընը գուրթարմըշ, տիւշմէնի գահր էթմիշ պիր օրտու գարըլայապիլիր: Տիւշմէնէ արգա չէվիրի իսէնիզ տիւնհանըն զըլլէթինի Միւսլիմանլըզ վէ Թիւրքիլիւք իւզէրինէ կէթիւրէճէքսինիզ վէ տինի վէ նամուսուն իչին էօլմէյէ հազըրլանմըշ օլան Միւսլիման գատընլարընը չիյնէմէտէն տէօնէմէյէճէքսինիզ» էվրօ-

փա Գրալիչալարընա չու մէալտէ պիր թէլէկրաֆ քէչիտէ էտիրմիշ տիր: «Մատամ, Զաթը Հաչմէթմէալարընճա մալիւմ տիր քի, չիտիյէ դառար տին մուհարէպէսի էթմէյէն Թիւրքիա ալէյհինէ Պալգան հիւքիւմէթլէրի պիր էհլ ի սալիպ թէչքիլ էյլէտիլէր: Պուլգար օրտուլարը քէնտիլէրինի պիզճէ տէ վէյզամպէր սաչլան վէ պիւթիւն ալէմի ինսանիլլէթ թարաֆընտան պիր թիմսալը տաւլէթ, հիւմ վէ միւսլիլլէթ օլան հազրէթ ի Իսանըն ասքէրլէրի օլմագ իւզրէ իլան էտէրէք մէմէքէթիմիզի իսթիլա էթալէր: Պու սախթէ հազրէթ ի Իսա աքէրլէրի նէլէր եափալար: Մատամ, սիզ պիր Գրալիչալարընը, րահմ ու չէֆգաթ ի հէր ֆազլիլէթաէն աղտէմ աւտա էտէն պիր տինէ սալիք պիր Գրալիչա սընըզ: Նամուս, հայսիլլէթ վէ էսալէթ նամընա, մէրհամէթ ի Խրիսթիյանիլլէ նամընա, չէֆգաթը մասէրանէ նամընա, Մատամ, գալպլէրի գըրըզ պիր թագըմ վալիտէլէրին, հէմչիլլէրլէրին, գըզլարըն չըգարտըզլարըն նէֆրէթ վէ նախմիտ ալագէլէրինի տինլէմէք լութֆունտա պուլունուշը: Հէր քէսճէ մուգհիր ի հիւրմէթ օլան սէսինիզի հիւքսէլտինիզ: Սալիպին կէօլիէսի ալթընտա ճինայէթլէրինի սագլամագ իսթիլլէն պու վահչիլէր սիւրիւսիւնիւ հազրէթ ի Իսանըն գանուսունա, ինսանլարըն հայաթընա վէ գատընլարըն նամուսընա հիւրմէթ էթմէյէ տաւլէթ պուլունընըզ:» Նութգլար խիթամ պալաւուգտա իսալիտէ հանըմ օրթայա կէլէրէք քիւփէ, եիւզիւք, պիլէզիւք, սաաթ, գօրտօն կիպի միւսճէվհէրաթընը Միւտաֆաա ի Միլլիյէ խանէսի օլմագ իւզրէ չըգարըպ վէրմիշ վէ պունու կէօրէրէք տիկէր ճիւմլէ գատընլար միւսճէվհէրաթ վէ փարալարընը չըգարըպ վէրմիշլէր վէ 12 գութու տօլմուշ տըր:

Մուհադիպէ.—Պու հաֆթա պէթէքրար գան վէ աթէշ հաֆթասը օլմուշ տըր: Միւթթէհիտլէր էտիրնէյի պօմպարտըմանա տէվամ էտիպ չէհրին իչէրիտին տախի կիւլլէլէր աթմըշ տըրլար վէ ալընան խապէրլէրէ կէօրէ պօմպարտըման կէճէ կիւնտիւզ տէվամ էտիլլէր: Էմնէպի գօնսօլօսլարըն հա տըչարը չըգմալարը հա տա քէնտիլէրէ էտիրնէ տախիլլնտէ պիթարաֆ պիր մէվգի թային օլունմասընա տաիր տէվլէթլէրին թէքլիֆին Պուլգարլարընտա էյլէմիշլէր տիր: Էտիրնէտէ պիր գաչ իւրիսթիյան բէիս ի բուհանիլլէրինի սալաւըզընա տաիր չալիա տէվէրան էթմիշ իսէ տէ, թէք-

զիպ օլունմուշ տըր: Պուլղարլար եազընտա էտիրնէյէ չէտիտ պիր սուրէթտէ հիւճուժ: Էտէճէքլէր իմիշ: Չաթալճա ճիհէթինտէ իսէ Պուլղարլար կէրի չէքիլիպ մէվգիլէրի թէրք էյլէմէքտէ տիրլէր: Պուլ ըրճաթտա պազը պէօյիւք թօփլարը պէրապէր կէօթիւրէմէտիւք: Էլէրինտէն օրալարտա գալմըշ վէ ասաքիրի Օսմանիյէթարաֆընտան 12(պիր խապէրէ կէօրէ2)թօփ գապթ օլընմըշտըր: Օսմանիլը ասքէրլէրի Չաթալճա սթապիօնընա գատար իլէրիլէմիչլէր վէ Արնալուտ քէօյիւ իւղէրինէ երիւրլար: Կէլիպօլու ճիհէթինտէն Պուլղարլար Մարմարա գըլըսընտա Թէքֆուրտաղը իլէ Կէլիպօլու աբասընտա Միւրէթթէ վէ Շար քէօյէ հիւճիւմ էաիպ օրատա Օսմանիլը գուվվէթի ազ օլտուղունտան անլէրի գապթ էյլէմիչլէր իսէտէջուաֆ Գօրվէթի վէ Մէսուտիյէ գրուազէօրիւ Պուլղարլար իւղէրինէ աթէշ էտիպ չօգ կիւլլէլէր եաղտըրմըշար վէ գաիմմազամ իլէ ասաքիրի ալըպ Կէլիպօլույա կէօթիւրմիչլէր տիր: Կէլիպօլուտա վէ Պուլայըր իսթիհքեամաթընտա տախի չիտտէթլէ հարպ սէվամ էտիյօր իսէ տէ, մուայլէն պիր խապէր ալընա համըշ աըր: Պէլլրատտան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ Պուլղարլար ճէնուպտան Օսմանիլը սոնանմասընն աթէլինէ դարպտան իսէ Թիւրք սահրա թօփլարընն աթէլինէ մարուզ օլուպ մէվգիլէրի փէք միւլքիլ տիր: Օսմանիլը Սիլիվրիյի թօփա թութուպ, Թէքֆուր տաղընա տախի ասքէր չըգարմըշ աըրլար: Սարօս քէօրֆէզինտէն Եուհան տօնանմասը Պուլղարլարա վէ Մարմարա թարաֆընտան Օսմանիլը Ֆիլօսըր Թիւրքլէրէ մուալէնէթ էտիյօր: Տէրքօս թարաֆընտա տախի չիտտէթլի մուհարէպէլէր վուզու պուլմուշ վէ Պուլղարլար պազը մէվգիլէրի պօշալարպ օրմանիլը թէփէլէրէ չէքիլմիշ տիրլէր: Պուլղարլարըն պուլ ըրճաթընը Օսմանիլը ասաքիրինի Չաթալճատան էօթէյէ չէքմէք իլին պիր հիլէ տիր տէյու զանն էտէլէր տէ վար սըր: Բօթօրին խապէրինէ կէօրէ Սըրպ վէ Գարատաղ ասքէրլէրի Շօօսարա էթրաֆընտա, պազը մուհիւմ մէվգիլէրի թօփա թութարազ գապթ էյլէմիչլէր տիր: Օսմանիլը թօփլարը սիւքիւթ էթմիշ: Պիր Եուհան թէյյարէսի իմպրօս ատաընտան կէլիպ Օսմանիլը սօնանմասը իւղէրինէ պօմպտ տիւլլուրմէյէ չալըշմըշ իսէ տէ 2 պօմպտ սույա, պիրիտէ Ասիա ճիհէթինէ տիւլլուշ տիր: Փեուր. 7տէ Պուլայըրտա պիր մուհարէպէ օլմուշ վէ Պուլղար-

լար 100 մազթուլ վէ 30 էսիր պրագըպ գաշմըշար, Թիւրքլէրտէն 2 մազթուլ վէ 30 եարալը վար սըր: Փազար էրթէսի կիւնիւ իսթանպուլ 3 Պուլղար էսիրի կէթիլլիտի: Գալագտա օլան մուհարէպէտէ Օսմանիլը Ֆիլօսըր տախի իշթիւրաք էյլէմիշ իսէ տէ, կիւլլէլէր պիր զիյան իրաա էտէմէմիշ: Բուս հիւքիւմէթի Չանագ Գալէ իսթիհքեամալարը գապթ օլունտուղունտա Պօղապլար մէսէլէսինի օրթայա գօյաճագ իմիշ: Փազար կիւնիւնտէն պէրրու Պուլղարլար էտիրնէ չէհրինէ թօփ աթմագտան ֆէրաղաթ էթմիչլէր տիր: Սօֆիատան կէլէն պիր խապէրէ կէօրէ Պուլղարլար Գարթալ թէփէ չարգընտա պիր մէվգի գապթ էյլէմիչլէր տիր: Պուլղարլար սուլհա հազըր օլտուղարընը պէյան էտիպ միւթարէքէ էթմէյէճէքլէրինի վէ թէքիլլէրլին պու սէֆա ֆարգլը օլտուղունու պէյան էտիյօրլար, պու տէֆա մէսէլէ էտիրնէ օլմայլ պիւթիւն վիլայէթ իմիշ: Կէլիպօլու Դիմ ճէզիրէսինէ կիտիպ Չանագգալէ իսթիհքեամալարընա հիւճիւմ էտէճէքլէր իմիշ: Պուլղարլար Չաթալճատան չէքիլիւր իքէն եօլտաքի ճիւմէքէյլէրի աթէլէ վէրիպ չէքիլիւրլար: Սըրպ ասքէրլէրի Տրաճտան չէքիլմէքտէ տիրլէր, իսմայիլ Բէմալ պէյ եհնի հիւքիւմէթի թէլքիլ էթմէք իւզրէ Տրաճա ագիմէթ էթմէքտէ տիր:

ԽԱՐԻՃԻ

Ալպարիս-Մանսուր իմիւրաթօրը Ֆրանսիս Ժօզէֆ հազրէթլէրի փրէնս Հօհէնլօհէ իլէ Բուսիա Չարը հազրէթլէրինէ խաթթը տէսթի իլէ մուհարէր պիր մէքթուպ իրսալ էթմիշ տիր: Պուլ մէքթուպ սիյասի պիր էհէմիլլէթ աթֆ էաիլմէքտէ տիր: Մալիւմ օլտուղու իւզրէ պու իքի տէվլէթլէր հալը սէֆէրպէրտէ պուլունտուղարընտան էվրօփա սիյասիյաթը փէք հազիք պիր հալ ու հէյէթ քէսպ էյլէմիշ տիր: Պազըլարըն զաննընա կէօրէ մէլքիւր մէքթուպտա իմիւրաթօր հազրէթլէրի պու իքի տէվլէթ արասընտա մէվգուլը միւճապէլէ օլան մէսէլլէրլին հիւնի սուրէթլէ թէսվիլլէսինի թալէպ էտէրէք օրաուլարըն տաղընալմասը իլին եօլլար թալիյէ էթմէքտէ օլմուշ տըր: Փրէնս Հօհէնլօհէ մէքթուպը Չարա թէսլիմ էթմիշ օլուպ օրատա հիւնի գապուլ պալմուշ տըր: Փրէնս Հօհէնլօհէին փէթէրսպուրկտա պու իքի տէվլէթ արասընտա իթիլաֆ հուսուլունա տաիր միւղաքէրէտէ պուլունմագ իլին սէլահիլլէթէ մալիք օլտուղունտա խապէր վէրիլիյօր:

Պաղարիս-Բուսնիս արասընտաքի հուստուտ մէսէլէսի էլան խիթամ պուլմամըշ տըր: Բուսնիս մէպուսան մէճիլիսինտէ հիւքիւմէթին

մէսէն թէնգիտ էտիւմիշ իսէ տէ, հիւքիւմէթ քէնտի մաթլէպիւտէն վազ կէշմէտիյինի վէ Բուսանիա մէնաֆիինէ միւթապըզ պիր սուրէթ տէ մէսէնին հալլ օլունապիւնէնի պէյան էթմիշ տիր: Տօգ. Տանէֆ տախի պիր սըրատա տէմիշ տիր քի Պուլղարիսթան Սիլիսթրիայը թէրք էթմէմէք շարթըլա ուզլաւաղա հազըր տըր: Վէ Պալգանլարտա էօղէ պիր կէնի վաթանիերվէրիք հասըլ էթմէք էմէլինտէ տիրէր, քի Եոնանլար Պուլղարիսթանը, Սըրպլար Եոնանիսթանը, Պուլղարլար Սըրպիայը վէ Բուսանիալար հէփ տիկէր Պալգան մէմէքէթլէրին քէնտի վաթանլարը սայապիւտինէր:

Ձին հիւքիւմէթի 6 տէվէթլէրին քէֆալէթլիլէ պէօյիւք պիր մէպլաղ իսթիգրազ էյլէյէնէք խի: Պու իսթիգրազ իշի ուզուն պիր միւտտէթտէն պէրու պիր չօգ միւշքիւթաթա թէսատուֆ էյլէտի իսէ տէ, կէշէն հաթթա հէր թարաֆտան իթիլաֆ հասըլ օլմուշ խի: Լաքին անը գօնթրօլ էթմէք իշին թային օլունան հէյէթտէ Զորանսատան պիր վէթիլ պուլունտուրուլմատըղը իշին Զորանս սէֆիրինին սօն սաաթտա իթիրազ էթմէսի իլէ իշ եինէ պօգոլմուշ տըր:

Ճափոնիա փարլամէնթինտէ մալիյէ նազըրընըն պիւտսէնի թագտիմ էյլէտիյի սըրատա վուզու պուլան միւզաքէրէ էսնասընտա պաշ վէթիլ Գացուրա ալէյինտէ շէտիտ լիսանլա մուսիւնգաթ իճրա էտիւմիշ, հաթթա ատէմ ի իթիմատ րէյի թէքիլէք էտիւմիշ իսէ տէ, պաշ վէթիլ՝ օ սըրատա իմփէրաթօրըն պիր իրատէսինի իրաէ էտէրէք փարլամէնթին 5 կիւն թաթիլ էթտիյինի իլան էյլէմիշ տիր: Պունըն իւզէրինէ սօգազլարտա պաշ վէթիլ ալէյինտէ էփէյի շէտիտ նիւմայիշ իճրա էտիւմիշ տիր:

Արնանիա իմփէրաթօրը Ուիլհէլմ հազրէթլէրի Բէնիկկպէրկտէ մէճլիս ի միլիինին քիւլապը էսնասընտա պիր նութգ իրատէտիլ միլի ֆիպիյաթը թէշվիք էյլէմիշ վէ պունտան թամմ 100 սէնէ էվվէլ Փրուսիանըն Նափօլէօն ալէյհինտէ իւք թէարրիւզիւ վուզու պուլտուրունու զիքրիլէ պու կիւն տախի Փրուսիալըլարըն վէ պիւթիւնԱլմանլարըն հազիգի վաթանիերվէրիք հիսսինի թէշվիք էթմէլէրի լազըմ օլտուղուն նո թէնյիտ էյլէմիշ, վէ վաթանիերվէրիյին էսսսը մագամընտա, Ալլահտան գօրգմագըղը, վազիֆէյէ սատըգ պուլունմաղը, վէ փատիւշանը հէմ վաթանը սէվմէյի թէնէքիտ էյլէմիշ տիր:

Ինկիլթերա փարլամէնթինտէ գատընլարըն րէյ վէրմէսինի թալէպ էտէն լաիհա մաղլուպլիյէթ տիւշար օլմուշ, լաքին Ուէյլս միլլի քիլիսէսինին րէտի քիլիսէ թանըլմասը ալէյհինտէք լաիհա իւշիւնիւ տէֆա գրաաթ օլունարազ էքսէրիյէթ գալանմըլ տըր: — Լօստրամա սիւֆէրա գօնֆէրանսը իճթիմաա տէվամ էյլէմէքտէ տիր: — Փարլամէնթտա ազատան պիրի խարիճիյէ նազըրը Սըր էտուրըն կրէյտէն Բուսէլիտէ իճրա օլունմուղոլ րիվայէթ էտիլէն մէգալիմէ տաիր ինկիլիզ գօնսօլալարընըն րափօրթընտա վէրիլէն մալիւմաթը խապէր վէրմէսինի թալէպ էթմիշ տիր: Միւշարիլէյի ճէվապէն թարապուս ք Ղարապ մուհարէպէսի էսնասընտա պէօյլէ պիր սիւալ իրատ էտիւմիշ իսէ տէ, մուհարիպլէրին հուզուզունա միւտախէլէ էթմիշ օլմագտան սագընարազ ճէվապ վէրմէքտէն իմթինա էթտիյի կիպի պու քէրրէ տախի եինէ մուհարիպլէրին հիսսիյաթընա րիւպէթէն ճէվապ վէրմէյէնէյինի պէյան էթմիշ տիր:

Հապիշիսրան մէլիյի Մէնէլիյին վէֆաթը րէսմէն իլան էտիւմիշ տիր, լաքին պունտան ալլարճա միւտտէթ էվվէլ միւշարիլէյին էօլտիւլիւ խապէր վէրիլմիշ իսէ տէ, պազըլարըն իտտիսսընճա պու միւտտէթ գարֆընտա մէմէքէթտէ պիր կէօնէ իսթիլալ վուզու պուլմասըն վէ խալիֆի օլաճազ զաթ իտարէ ի հիւքիւմէթէ ալըսըն տէյու պու միւտտէթ գարֆընտա անճազ Մէնէլիքէ պէնգէր պիր հէյէթարա սըրա էհալիյէ կէօսթէրիլէրէք անըն վէֆաթը անլէրտէն կիլլիթուլթուլմուշ տըր: Հազիգաթը հալ էլան քիսմիլէն անլալըմամըլ տըր:

Միւքհէնիլի.— Մ. Վէնիզէլուս Սօֆիա վէ Պէլլարատը զիյարէթ էտէրէք Ջար վէ գրալ իլէ միւլապաթ էյլէմիշ տիր, գունուրա կէլէն պազը սու ի թէֆֆէհիւմիւ, պու միւլազընաթա տէֆ էթմէյէ չալըշմըլ տըր տէյու զանն օլունուլօր: — Գրրգ Բիլիսէտէ սիւվարի գօմանտանը օլան փրէնս Ազիզ Հաւան իսքէնտէրիյէյէ մուվասէլէթ էյլէմիշ տիր: — Փրուսիալը փրէնս էյթէլ Զրայտրիս Մաճարիսթանտա չըմէնտըթէրլէ կիտէրքէն թրէն պիր հիւք թրէնինէ չարիլըմըլ իսէ տէ ճան զայաթը վուզու պուլմամըլ տըր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Փաթրիք հազրէթլէրի կէշէն ճուսաա էրթէսի կիւնիւ Սատրազամ Մահմուտ Շէվքէթ փաշա իլէ պիր միւլազաթ էթմիշ տիր: միւլազաթընտա Փաթրիք էֆ. իսսթապիւնէ խանընըն մահլիւլ ատտ էտիլիպ էվգաֆ նազարէթի թարաֆընտան գապթ թէշպպիւսլէրինէ գարըլ փրօթէսթօ էտէրէք մէսէլէնին ճիհէթ ի հուզուզիյէսինէ տաիր գալէմէ ալմըլ օլուզու թագրիլի թագտիմ էթմիշ տիր: Սատրա-

ղամ հազրեթլերի էլինտէն կէլէն մուսվէնէթի տիրիդ էթմէյէճէյինի վատ էտէրէք, թաղորի Շուրաի Տէվլէթէ հէվալէ էթմիշ: Բէզա փաթ-րիդ էֆ. 19 սիննինտէ պուլունանլարըն աս-քէր ալընմամասը հաղգընտա սէօլէմիշ իսէ տէ Շէվքէթ փաշա, Պուլղարլարըն 17 սիննինէ գատար պիլէ ասքէր ալտըղընը սէօլէյէրէք պու պապալէ մաէթթէէսսիւֆ պիր շէյ եափա-պիլէթէճէյինի պէյան էթմիշ տիր: — Եօա-նէսգը վարիսլէրի թարաֆընտան փաթրիգիսա-նէ հալէյինէ պիր տավա իգամէ օլունմուշ տըր: Մէվքիւր վարիսլէր իտաիա էտիյօրլար քի էվվէճէ քէնտիլէր վէ փաթրիգիսանէ պէյին-տէ իմազ օլունան պիր շարթնամէ մուսիպինճէ վասիլէթնամէյին 10 25 ինն քէնտիլէրէ թէրքի լազըմ տըր վէ փաթրիգիսանէյին իշպու շարթ-նամէյէ ասէմի ըրայէթի գանունա մուղայիր տիր: Պիրինճի մուհաքէմէ վուզու պուլմուշ վէ վարիսլէրին ավօգաթընըն թալէպի իւղէրինէ թէճիլ օլունմուշ տըր: — Գաբրիէլ էֆ. Նո-րատունկեան էվրօփայա աղիմէթի մինաստ-պէթիլէ Ազգ. Ժողով ազալըղը վէ ըրյաստ-թինտէն իսթիֆա էթմիշ տիր: — Սանասար-եան մէքթէպի ինամակալութիւնը էվրօփայա աղիմէթինտէն էվվէլ Նորատունկեան էֆ. ըր-յաստէթինտէ ազալը իճթիմա էտէրէք, մէքթէ-պին միւսթադպէլինին թէէմինի պապընտա պիր թաղըմ մուգարբէրաթ իթթիսաղ էթմիշ տիր: Միւրաճաաթ էտէն թալէպէլէրին աստէսի չօզ օլունմուշ վէ Սըվազտաքի Ս. Նշան վանկը-նըն տար կէլտիլինտէն պունուն իչիւն տէ չա-րէլէր տիւշիւնիլմիշ տիր: — Տիարպէթիւրա-նէ Հաննա էֆ. Գաղաղեանըն գաթիլինտէն տօ-լայը մագնունէն տէրտէսթ օլունան Տէր-վիշ վէ Ալիինի պէրաթէթինէ հէյէթ ի իթհա-միյէ գարար վէրմիշ տիր, պու շէյ էրմէնի է-հալի իւղէրինտէ զայէթ ֆէնա պիր թէէսիր հանըլ էթմիշ տիր: — Պուստաա, միւսթիլինին թահրիքիսթըյա իսլամլար, իրիսթիյանլարա գաղաթ զայէթ թէնտիտքիարանէ պիր վաղիլէթ ալընլար վէ էհալի իսալֆ ու հէյէճան իչինտէ տիր: — Սղիւրգալէ կէճէլէյէն պիր սաաթ գա-տար տէվամ էտէն սիլահ փաթլայըլարը է-հալիլի զայէթլէ գօրգութմուշ, վէ միւթէսար-ըրֆ պունլարը մէն էթմէք իչիւն հիշ պիր վա-սըթայա միւրաճաաթ էթմէմիշ տիր: — Հալէպ-տէն ըէստէն փաթրիգիսանէյէ քէնտիլէ օլունան պիր թէլէկրաֆ իսպար էտիյօր քի, Բիլիստէ Լուսաբէր Պասմաճեան իսթինտէ 15 հալընտա պիր գըզ, էչրաֆտան Սալիէ էֆ. թարաֆըն-տան գալըրըմը: Գըղճաղըղը նէ առաջտըր-գարանա թէսլիմ էթմէք, վէ նէ տէ Հալէպէ իրսալ էթմէք իսթէյօրլար:

ՓՐՕ. ԶԷՄԱԱԹԸ

Աֆիօն Գարա Հիսարտաքի Ամէրիգան մէք-թէպինին պիւտէճէն ալըղընը գափաթմազ իւզրէ Թէլֆէեան էֆէնտիլէրտէն 2 լիրա, Մր.

Թրէյսիտէն 3 1/2 լիրա, Տօգ. վէ Միսիս էնտ. Րիկղտաէն 8 լիրա իանէ գապուլ էյլէ-տիքլէրի վեր. Յ. Երանեան հաղըյօր: — Մարաշ իւշ քիլիսէլէր տաիի էլան վաղը վէ չօպանտան մահրում պուլունմագաա տըր-լար: Բիլիսէլէր էվլէրի զիյարէթ էաիպ հով-ռալիսն խըտմէթլէրի կէօրմէք իչիւն վեր. Գէորգ Գասարճեանը տավէթ էյլէմիշլէր վէ միւսաիլէյի տէ կէլիպ խըտմէթինէ տալլամը տըր: Իլմ ի իլահի թալէպէսի չիմտիլիք մու-վաղգաթէն վազ խըտմէթլէրինի իճրա էտէ-ճէքլէր տիր: — Պազը ասսթլար պիլտէն քէնտի-լէրին օրտուտա պուլունան տօթթլարընտան իս-պէր իոթէյօրլար: Մաէթթէէսիւֆ պէօլէ իս-պիլլէրի էլտէ էթմէք ֆուրսաթըմըզ հօգ տըր: Ֆրէզնօտա (Ամէրիգա) Ասպարեգին սէր մու-հարրիի Աբրահամ էֆ. Սէքլէմեան նուզուլ իլլէթինէ տիւշար օլարադ սօլ թարաֆը թութ-մազ օլմուշ տըր: Տօգթօրլար հաղըն վաղթտա իֆաղաթ պուլաճաղընա տաիր իւմիտ կէօս-թէրմիշլէր տիր:

ՓՐՕՃ. ԱԼԻԲԵՍԱՆ ՊԵՋՃԵԱՆԸՆ ՎԷՃԱԹԸ

Եարըմ ապրտան զիյատէ պիր միւստէթ միլլէթիմիզ արասընտա սէր մուսալլիմ մէվգի-ինի իհրազ էթմիշ օլուպ, տիւնեանըն չար ճի-հէթինէ տաղըմըլ օլան թալէպէսինին գալպ-լէրինտէ ճիտտի հիւրմէթ վէ սամիմի մու-հապպէթ իլէ հատ էտիլէն վէ քէնտիլինի չախ-սէն թանըմըլ օլան հէր ֆէրաի հուզուր վէ քէլաճլարըյա մէճղուպ վէ մէֆթուն գըլմըլ օլան փրօֆ. Ալիքսան Պէզճեան կէլէն Կիրակի ազլամը ֆիւճճէթէն թէրքի տաղտաղա ի ա-լէմ էտէրէք քէնտիլ րահաթընա տուխուլ էյ-լէմիշ տիր: Պու հաֆթա Սալը կիւնիւ Ան-թապտան թէլէկրաֆլէ միւսաիլէյին վէֆաթը իսպլէրինի ալտըզ վէ անտէն հարըմ սաաթ սանրա քէնտիլին պիլգէ հաղմըլ իտիլի սօն մէքթուպը էլիմիղէ հէթիշաի, անտէ միւ-թէվէֆֆաի միւսաիլէյի Տօգ. Մերիլին 4—5 հաֆթատան պէրու իսաթա օլտուղունը, Մր. Մարթինին ախըն հէրինէ գօլէճէ ըր-յասլէթ էթալինի իսպլէր վէրմիշ իտիլ Միւսաիլէյին վէֆաթըյա գէվճէ ի միւսթէ-րէմէսի էվլամ ու անֆատը, Մ. Թ. Գօլէճ Այնթապ քիլիսէլէրի վէ Այնթապ չէհրի վէ Կի-լիլիս քիլիսէլէրի վէ պիլիսին միլլէթիմիզ պէօլիւք պիր զաթըն հուզուրունտան մահրում գալմըլ տըրլար:

Միսիս ի մեհուլ վէ տսիպ ի խնթիպ

Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Կ. ՎԷՄ. Յ. ԲԷՇԵՇԵԱՆ ՄԱԹՊԱՍԱՐ

Տէրապաշէր, Մահմուտ Փաշա, Բիւրճի իսն, Նօ. 33—34